

Krizová připravenost obce a jednotky požární ochrany obce na mimořádné události

Bc. Veronika Pospíšilová

Diplomová práce
2023

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta aplikované informatiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta aplikované informatiky

Ústav elektroniky a měření

Akademický rok: 2022/2023

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení:	Bc. Veronika Pospíšilová
Osobní číslo:	A20577
Studijní program:	N1032A020003 Bezpečnostní technologie, systémy a management
Specializace:	Bezpečnostní technologie
Forma studia:	Kombinovaná
Téma práce:	Krizová připravenost obce a jednotky požární ochrany obce na mimořádné události
Téma práce anglicky:	Crisis Preparedness of the Municipality and the Municipality Fire Protection Unit for Emergencies

Zásady pro vypracování

1. Vypracujte literární rešerši na dané téma.
2. Diskutujte právní rámec předmětné problematiky.
3. Charakterizujte analýzu rizik v krizovém řízení-MU v obci Bílovice.
4. Popište současný stav, výbavu a akceschopnost jednotky PO obce pro zvládnání MU.
5. Analyzujte možná rizika obce se zaměřením na vybrané MU.
6. Navrhněte opatření na zlepšení zvládnání mimořádných událostí.

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

1. Ochrana obyvatelstva a krizové řízení: skripta. 1. vyd. Praha: Ministerstvo vnitra – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2015. 323 s. ISBN 978-80-86466-62-0.
2. KRATOCHVÍLOVÁ D. Ochrana obyvatelstva. SPBI Ostrava, 187 stran, ISBN 978-80-7385-134-7. Ostrava, 2013.
3. Terminologický slovník pojmů z oblasti krizového řízení, ochrany obyvatelstva, environmentální bezpečnosti a plánování obrany státu. Praha 2016, MVCR.
4. Činnost jednotek při povodni [online]. Praha, 2017. Metodický list číslo 1. GR HZS ČR.
5. SMETANA, Marek. *Humanitární pomoc při zvládnutí rozsáhlých mimořádných událostí*. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2013. SPBI Spektrum. Červená řada, 86. ISBN 978-80-7385-138-5.
6. ADAMEC, Vilém. *Ochrana před povodněmi a ochrana obyvatelstva*. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2012. Spektrum (Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství). ISBN 978-80-7385-118-7.

Vedoucí diplomové práce: **doc. Ing. Martin Hromada, Ph.D.**
Ústav bezpečnostního inženýrství

Datum zadání diplomové práce: **2. prosince 2022**

Termín odevzdání diplomové práce: **1. června 2023**

doc. Ing. Jiří Vojtěšek, Ph.D. v.r.
děkan

Ing. Milan Navrátil, Ph.D. v.r.
ředitel ústavu

Ve Zlíně dne 8. prosince 2022

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové práce bude uložen v příruční knihovně Fakulty aplikované informatiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen připouští-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na diplomové práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně, dne

.....
podpis studenta

ABSTRAKT

Diplomová práce se zabývá připraveností obce a jednotky požární ochrany obce na mimořádné události. Práce se skládá ze dvou částí, z části teoretické a části praktické. Teoretická část obsahuje základní terminologii k dané problematice. Definiuje popis mimořádných událostí a stanoví úkoly starosty obce a úkoly jednotky SDH obce. Dále teoretická část práce obsahuje opatření ochrany obyvatelstva, jako jsou tísňové informování obyvatelstva, evakuace a ochrana před povodněmi. Praktická část práce je zaměřena na analýzu historických mimořádných událostí na území obce Bílovice. Jedním z důležitých cílů práce je navrhnout možná opatření ke zlepšení stávající připravenosti obce a jednotky SDH obce.

Klíčová slova: mimořádná událost, ochrana obyvatelstva, obec, Jednotka sboru dobrovolných hasičů, připravenost obyvatelstva

ABSTRACT

This diploma thesis analyses the preparedness of the municipality and the municipal fire department for emergencies. The study consists of two parts, theoretical and practical. The theoretical part includes the basic terminology of the subject matter. It illustrates the description of emergencies and determines the assignments of the mayor and the municipal fire department. Furthermore, the theoretical part exemplifies measures for protecting the community, for instance, emergency public warning, evacuation and flood protection. The practical part focuses on the analysis of historical emergencies in the village Bílovice. Above all, this thesis aims to propose possible measures to improve the present preparedness of the municipality and the municipal fire department.

Keywords: emergency, protection of the population, municipality, fire department, public preparedness

Poděkování patří vedoucímu mé diplomové práce panu doc. Ing. Martinu Hromadovi, Ph.D., za odborné vedení a cenné rady při vypracování diplomové práce. Děkuji také panu starostovi Petru Fuskovi a panu místostarostovi Ing. Adamu Skovajsovi z obce Bílovice, za poskytnuté informace. Děkuji i obecnímu úřadu za materiály, které mi pomohly k vypracování. Dále bych ráda poděkovala Ing. Aleši Chocholatému a Renatě Majíčkové, díky nimž jsem práci statečně dokončila.

Děkuji celé rodině a všem mým kamarádům, kteří mě podporovali v průběhu celého studia.

Prohlašuji, že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	9
I TEORETICKÁ ČÁST	10
1 NEJVĚTŠÍ ROZSÁHLÉ POŽÁRY A POVODNĚ NA ÚZEMÍ ČR	11
1.1 POŽÁRY.....	11
1.2 POVODNĚ NA ÚZEMÍ ČR.....	13
1.2.1 Povodně 1997.....	13
1.2.2 Povodně 2002.....	14
2 TERMINOLOGICKÝ A PRÁVNÍ RÁMEC PROBLEMATIKY	15
2.1 ÚKOLY A OPATŘENÍ STAROSTY OBCE PŘI VZNIKU MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI.....	17
2.1.1 Orgány obce.....	17
2.1.2 Starosta obce.....	19
3 TEORETICKÉ VYMEZENÍ MIMOŘÁDNÝCH UDÁLOSTÍ	20
3.1 POŽÁRY.....	20
3.2 POVODNĚ.....	20
3.3 CHARAKTERISTIKA KLIMATICKÝCH JEVŮ.....	21
4 JEDNOTKY POŽÁRNÍ OCHRANY	23
4.1 HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR ČESKÉ REPUBLIKY.....	24
4.2 HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR KRAJE.....	24
4.3 JEDNOTKA POŽÁRNÍ OCHRANY OBCE.....	25
4.3.1 Dotace pro jednotky.....	25
4.3.2 Úkoly jednotek SDH obcí.....	25
5 POŽÁRNÍ OCHRANA A OCHRANA OBYVATELSTVA	30
5.1 OCHRANA OBYVATELSTVA.....	30
5.1.1 Tísňové informování obyvatelstva.....	30
5.1.2 Evakuace.....	31
5.1.3 Povodňová ochrana.....	32
POVODŇOVÝ PLÁN OBCE.....	34
II PRAKTICKÁ ČÁST	36
6 OBEC BÍLOVICE	37
7 ANALÝZA HISTORICKÝCH MIMOŘÁDNÝCH UDÁLOSTÍ	38
7.1 POŽÁRY.....	38
7.2 POVODNĚ.....	43
7.3 VICHŘICE.....	45
8 JEDNOTKA SBORU DOBROVOLNÝCH HASIČŮ BÍLOVICE	46
8.1 TECHNICKÁ VYBAVENOST JEDNOTKY SBORU DOBROVOLNÝCH HASIČŮ BÍLOVICE.....	50
8.1.1 Výbava CAS 15 - MAN TGM.....	53
8.1.2 Výbava hasičské zbrojnice pro účely JSDHO.....	58
9 ÚROVEŇ PŘIPRAVENOSTI OBCE NA MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI	61
10 SWOT ANALÝZA	64
11 NÁVRH OPATŘENÍ	66

ZÁVĚR	69
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	70
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	74
SEZNAM OBRÁZKŮ	75
SEZNAM TABULEK.....	77

ÚVOD

V životě člověka můžou nastat různé nečekané mimořádné události, které ohrožují životy, zdraví a majetek. Nejvíce nás můžou ohrozit požáry, povodně, přívalové deště, vichřice, tornáda nebo sesuvy půdy. Můžou to být ale i sněhové kalamity nebo dopravní nehody.

Tématem a cílem mé diplomové práce je zjistit, jak jsou obec Bílovice a jednotka sboru dobrovolných hasičů obce Bílovice připraveni na mimořádné události, které se již v obci staly nebo teprve mohou nastat. Cílem je také navrhnout opatření potřebná ke zlepšení připravenosti obce na mimořádné události. Při analýze rizik využiji metodu SWOT a Check list.

V teoretické části práce uvedu vybrané nejrozsáhlejší požáry a povodně, které se na území České republiky staly. Zaměřím se na terminologii a krizové zákony, které s daným tématem souvisí. Stručně popíšu mimořádné události, zejména požáry a povodně, kterými je obec Bílovice nejvíce zasažena. Pozornost bude věnována jednotkám požární ochrany, jelikož se budu v praktické části zabývat místní jednotkou požární ochrany obce. V neposlední řadě uvedu problematiku ochrany obyvatelstva, kde se jedná hlavně o tísňové informování obyvatelstva.

V praktické části představím obec Bílovice a mimořádné události, které ji v minulosti ohrozily. Nejčastější mimořádné události jsou samozřejmě požáry a povodně. Následně popíši jednotku sboru dobrovolných hasičů obce, členy a jejich odbornou přípravu a technickou výbavu hasičské zbrojnice i cisternové automobilové stříkačky. Pomocí analýzy Check list zjistím, co v připravenosti obce na mimořádné chybí. SWOT analýza určí silné a slabé stránky obce a zkušenosti se zvládáním mimořádných událostí a přípravou na ně a bude zahrnovat i slabé stránky a hrozby, které by obec mohly postihnout.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 NEJVĚTŠÍ ROZSÁHLÉ POŽÁRY A POVODNĚ NA ÚZEMÍ ČR

Požáry a Povodně jsou v České republice nejvýznamnější přírodní katastrofou na našem území. Řadí se mezi tzv. „živelní pohromy“. Živelní pohroma je rychlý přírodní proces mimořádných rozměrů, který je způsoben účinkem sil uvnitř i vně Země nebo rozdílem teplot a jiných faktorů. [31]

1.1 Požáry

Po lesním požáru na Hodonínsku rozlohou nejvíce rozšířený požár vypukl v Národním parku České Švýcarsko. Svým rozsahem to byl největší požár v Českosaském Švýcarsku v novodobých dějinách Saska a překonal požár z roku 1842, který tutéž oblast zasáhl plochou 236 hektarů. [1]

Požár v Národním parku České Švýcarsko

Požár v národním parku České Švýcarsko zasáhl území o rozloze 1060 hektarů. Vypukl dne 24.července. Podle dostupných údajů se stal nejrozsáhlejším lesním požárem v České republice.

Průběh požáru

V národním parku začaly hořet asi tři hektary lesa během vlny veder, a to mezi Hřenskem a Pravčickou bránou. Následující dny se kvůli větru začal požár rozšiřovat. Hasiči evakuovali 80 lidí z Pravčické brány a také účastníky tábora u Dolského mlýna.

Postupně se začalo objevovat velké množství ohnisek a požár se šířil do dalších míst. Již 26.července ráno byl požár na 30 hektarech, odpoledne plameny zasáhly území o rozloze 300 hektarů a hasiči tak museli vyhlásit zvláštní stupeň poplachu. Nakonec oheň spálil zhruba 1060 hektarů.

Zasaženou plochu se podařilo zmenšovat od víkendu 30.-31.července. Hasičům útok na požár komplikovalo počasí, nedostatek deště a nízká oblačnost, která zabránila vzletnutí letadel. Od začátku srpna hasiči požár z poloviny uhasili, avšak se stále objevovala nová ohniska, hlavně v nepřístupném terénu. Hasiči oznámili správě parku, že by měl být požár zdolán až ke dni 12.srpna 2022. [17]

Nasazení hasičů a techniky

Při požáru v Hřensku byly nasazeny stovky profesionálních a dobrovolných hasičů z celé České republiky, velké množství techniky včetně vrtulníků s vaky s vodou. Na pomoc přijeli i kolegové ze zahraničí.

Hasiči využili leteckou techniku od armády ČR, policie ČR a dalších soukromých firem.

Do hašení se zapojila tři česká letadla Antonov, která pojmu 1 100 litrů vody a speciální hasící letadla Canadair z Itálie, která pojmu přes 6 000 litrů vody. Na pomoc bylo povoláno i letadlo Air Tractor ze Švédska, to pojme až 3 000 litrů vody.

Armáda České republiky uvedla na svém webu, že piloti českých armádních vrtulníků zalili oheň téměř čtyřmi miliony litrů vody a nalétali asi 226 letových hodin. Do akce vojáci zapojili vrtulník Sokol i silnější Mi-17.

Letadla a vrtulníky s vaky nabíraly vodu z jezera Milada u Ústí nad Labem, vrtulníky s bambi vaky nabíraly vodu v Labi u Hřenska.

Ke zdolání požáru hasiči vytvářeli obranné průseky v lesích, skrytá ohniska jim pomáhaly hledat drony s termovizí.

V některých dnech na místě zasahovalo přes tisíc hasičů, kteří se kvůli panujícím vedrům museli často střídat. Zhruba šest desítek hasičů utrpělo zranění.

K zjištění příčiny požáru byli povoláni kynologové se služebními psy, kteří jsou vycvičení k hledání urychlovačů hoření.

Škody a náklady

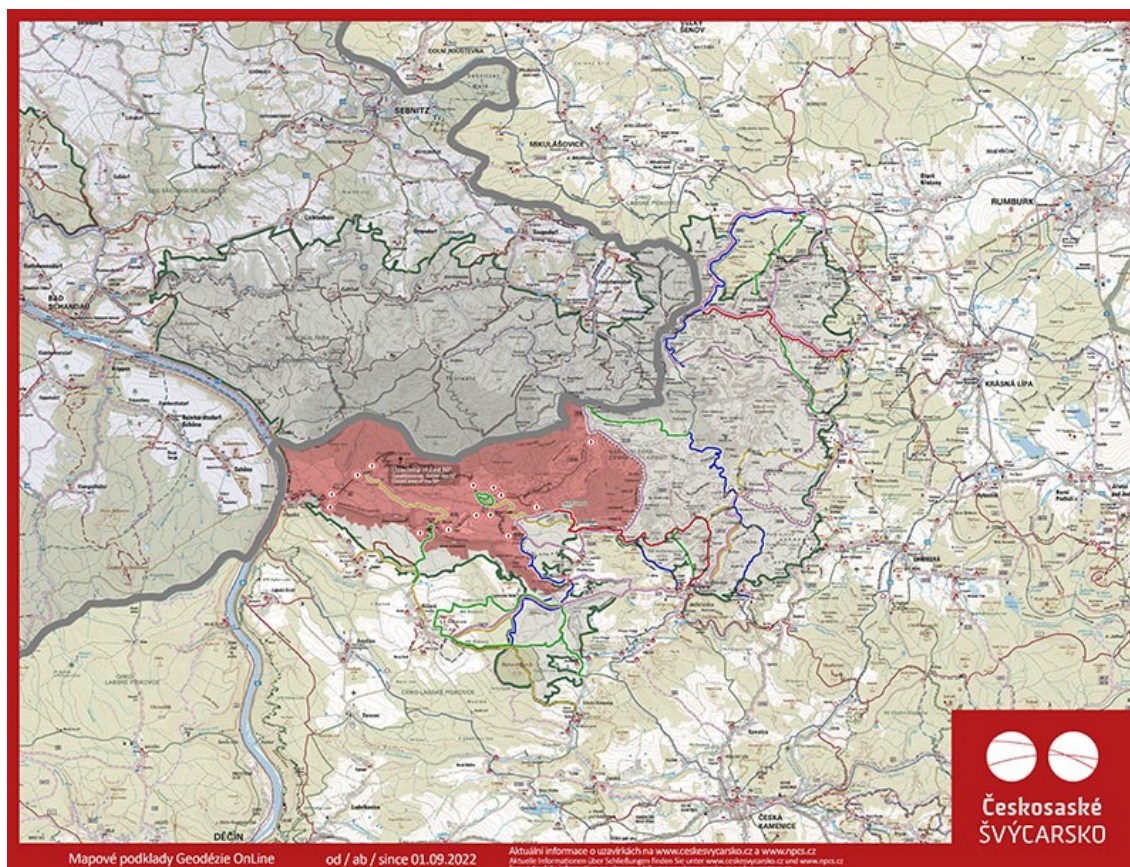
Dle destinační agentury České Švýcarsko oheň zachvátil asi 1,2 procenta regionu. Škody způsobené úbytkem turistů místní podnikatelé vyčíslili na zhruba 200 milionů korun. Podle generálního ředitele HZS stál zásah hasičů stovky milionů. Není možno zásah vyčíslit přesně, nasazení jednotek stojí denně až 20 milionů korun.

Pomoc postižené oblasti

Ministerstvo životního prostředí vyhlásilo dotační program cílící na obnovu obcí postižených požárem. Resort na poničenou infrastrukturu vyčlenil sto milionů korun. Po vypuknutí požáru se na platformě Donio sešlo téměř devět milionů korun od dárců. Sbírkou také vyhlásila litoměřická diecéze, na kterou lidé poslali přes 400 000 korun.

Obnova parku

Správa parku vyřešila jeho obnovu tím, že nechala park opět zalesnit. [2]

Obrázek 1 požárem zasažená oblast [2]

1.2 Povodně na území ČR

Povodně v roce 1997 a 2002 patřily k největším živelním katastrofám na území České republiky. Díky nim se bezpečnostní systém v oblasti protipovodňových opatření posunul o velký kus dopředu.

1.2.1 Povodně 1997

Povodně v roce 1997 na řece Moravě a Odře, patřily k prvním velkým povodním v novodobé historii, které zasáhly Českou republiku. Povodňová vlna tehdy zasáhla i území Polska, Slovenska, Rakouska a Německa, a tak se stala Česká republika součástí katastrofy evropských rozměrů. Zemřelo u nás 60 osob, zničeno bylo 2151 domů, strženo bylo 26 mostů. Na několika železničních tratích byl zastaven provoz. Těžce poškozeny byly rozsáhlé části měst Krnov, Ostrava, Opava, Otrokovice, Přerov, Olomouc a další. Celkové škody byly odhadnuty na 63 miliard korun. Nejhůře byla postižena obec Troubky, kde bylo zničeno 150 domů a devět lidí zahynulo.

Po povodni se prokázalo selhání různých státních i soukromých orgánů, organizací a institucí. Chyběly protipovodňové plány, byly porušovány bezpečnostní předpisy, technika byla ve špatném stavu, koryta řek byla neudržována.

Právě povodeň v roce 1997 přispěla k legislativním změnám, k nastavení povodňových plánů a opatření a odstranění největších nedostatků, které vedly ke zmírnění následků povodní v Čechách v dalších letech. [3]

1.2.2 Povodně 2002

Příčinou extrémních povodní v roce 2002 byla specifická meteorologická situace 6.srpna 2002. Povodeň přinesla nadprůměrné srážky tlakové níže, které od západu postupovaly přes naše území. Nejprve způsobil její frontální systém menší povodně v jižních a západních Čechách, o několik dní později se střetly dva frontální systémy nad jihozápadem Čech a postupovaly k severovýchodu. Půda přesycená vodou z předešlých srážek nedokázala zadržet vodu a ta stékala do naplněných řek. Kromě značného nasycení půdy a koryt po první vlně povodní situaci ovlivnila mimo jiné i vodní díla, zejména vltavskou kaskádu. Ta zachytila velkou část povodňové vlny. Na další srážky už ale přehrady nestačily a povodeň tak pokračovala do údolí. K znatelnému zploštění povodňové vlny Vltavy a na Labi došlo až v důsledku rozlivů v Polabské nížině. Velká voda tak zasáhla i města na severu Čech.

V týdnu od 12. do 18. srpna tak Českou republiku postihla pěti set až tisíciletá povodeň. Nejvíce byla postižena Vltava s jejími přítoky. [4]

Včetně Prahy postihly povodně dalších 753 obcí a evakuováno bylo 225 lidí. O život přišlo 16 lidí a v sedmi krajích byl vyhlášen nouzový stav. Celkové škody dosáhly 73,3 miliard, z toho 6 miliard jen v pražském metru. Nejvyšší průtok byl právě v Praze na Vltavě, který činil 5 300 m³/s.

Spolu s povodněmi na Moravě v roce 1997 patří k největším přírodním katastrofám moderní české historie. Výjimečnost těchto povodní však nebyla dána pouze jejich rozsahem ale i skutečností, že poprvé prověřily fungování celého bezpečnostního systému podle nové legislativy, připravované od roku 1997 a vydané v roce 2002. [5]

V první kapitole je popsán zatím nejrozsáhlejší lesní požár na území České republiky. Dále jsou zde uvedeny povodně, které v minulosti ohrozily naše území nejvíce.

2 TERMINOLOGICKÝ A PRÁVNÍ RÁMEC PROBLEMATIKY

Riziko

Možnost, že s určitou pravděpodobností vznikne událost, kterou považujeme z bezpečnostního hlediska za nežádoucí. Riziko je vždy odvoditelné a odvozené z konkrétní hrozby. Míru rizika, tedy pravděpodobnost škodlivých následků vyplývajících z hrozby a ze zranitelnosti zájmu, je možno posoudit na základě analýzy rizik, která vychází i z posouzení naší připravenosti hrozbám čelit. Riziko také představuje účinek nejistoty na dosažení cílů nebo pravděpodobnosti výskytu nežádoucí události s nežádoucími následky.

Nebezpečí

Představuje zdroj potenciačního poškození, újmy například na životech, zdraví, majetku nebo životního prostředí a bývá zdrojem rizika.

Mimořádná událost

Událost nebo situace vzniklá v určitém prostředí v důsledku živelní pohromy, havárie, nezákonnou činností, ohrožením kritické infrastruktury, nákazami, ohrožením vnitřní bezpečnosti a ekonomiky, která je řešena obvyklým způsobem orgány a složkami bezpečnostního systému podle zvláštních právních předpisů. Pod tímto pojmem je v současných právních předpisech ČR uváděna řada pojmů jako jsou např. mimořádná situace, nouzová situace, pohroma, katastrofa, havárie.

Integrovaný záchranný systém

Škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činností člověka, přírodními vlivy, a také havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací.

Krizová situace

Mimořádná událost podle zákona o integrovaném záchranném systému, narušení kritické infrastruktury nebo jiné nebezpečí, při nichž je vyhlášen stav nebezpečí, nouzový stav nebo stav ohrožení státu.

Krizový plán

Krizový plán je základním plánovacím dokumentem obsahujícím souhrn krizových opatření a postupů k řešení krizových situací. Jeho účelem je vytvořit podmínky pro zajištění připravenosti na krizové situace a jejich řešení pro orgány krizového řízení a další dotčené

subjekty. Krizový plán zpracovávají ministerstva a jiné ústřední správní úřady, a orgány územní samosprávy, jimž zákon ukládá povinnost zpracovávat krizový plán. [25]

Právní rámec problematiky

Zákon č. 320/2015 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů, v platném znění.

Zákon stanovuje organizační strukturu Hasičského záchranného sboru ČR, jeho poslání a kompetence, zavádí pro jeho příslušníky novou úpravu pracovně právních vztahů formou služebního poměru a v této souvislosti podmiňuje změny v dalších zákonech, související se vznikem nového pracovně právního vztahu příslušníků Hasičského záchranného sboru ČR. A dále stanoví odpovědnost HZS ČR za ochranu člověka.

- **Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, v platném znění.**

Zákon vychází z usnesení vlády č. 246 z roku 1993, které stanovilo zásady integrovaného záchranného systému. Jeho poslední znění reaguje na ukončení činnosti okresních úřadů a rozdělení působnosti v oblasti integrovaného záchranného systému mezi orgány kraje, Hasičský záchranný sbor České republiky a orgány obcí s rozšířenou působností. Vymezuje jeho existenci, stanoví jeho složky a jejich působnost, pokud tak nestanoví zvláštní právní předpis, působnost a pravomoc státních orgánů a orgánů územních samosprávných celků, práva a povinnosti právnických a fyzických osob při přípravě na mimořádné události a při záchranných a likvidačních pracích a při ochraně obyvatelstva před a po vyhlášení stavu nebezpečí, nouzového stavu, stavu ohrožení státu a válečného stavu.

- **Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů, v platném znění.**

Krizový zákon stanoví působnost a pravomoc státních orgánů a orgánů územních samosprávných celků a povinnosti právnických a fyzických osob při přípravě na krizové situace, které nesouvisejí se zajišťováním obrany České republiky před vnějším napadením, a při jejich řešení.

- **Zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatření pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů, v platném znění.**

Zákon upravuje přípravu hospodářských opatření pro stav nebezpečí, nouzový stav, stav ohrožení státu a válečný stav a přijetí hospodářských opatření pro krizové stavy.

Dále stanoví pravomoc vlády, ČNB a správních úřadů při přípravě a přijetí hospodářských opatření pro krizové stavy a též práva a povinnosti fyzických osob při přípravě a přijetí hospodářských opatření pro krizové stavy. [6]

2.1 Úkoly a opatření starosty obce při vzniku mimořádné události

Starosta obce koordinuje záchranné a likvidační práce při řešení mimořádné události na území obce, pokud jej o to velitel zásahu požádá. Ke koordinaci může starosta obce použít krizový štáb své obce. Při koordinaci záchranných a likvidačních prací je povinen předávat ministerstvu vnitra zprávy o jejich průběhu prostřednictvím OPIS IZS. Starosta obce schvaluje havarijní plán obce. (zdroj zákon o IZS č. 239/2000 Sb. – **řešení MU a OO**)

Dále jsou orgánům obce, zejména starostovi obce a obecnímu úřadu stanoveny povinnosti dle:

- zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně ve znění pozdějších předpisů,
- zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů (**řešení krizových situací**),
- zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a změně některých zákonů (vodní zákon) – **řešení protipovodňových opatření**. [6]

2.1.1 Orgány obce

1. Orgány obce zajišťují připravenost obce na mimořádné události a podílejí se na provádění záchranných a likvidačních prací a na ochraně obyvatelstva.
2. Obecní úřad při výkonu státní správy:
 - organizuje přípravu obce na mimořádné události,
 - podílí se na provádění záchranných a likvidačních prací s integrovaným záchranným systémem,
 - zajišťuje varování, evakuaci a ukrytí osob před hrozícím nebezpečím, pokud zvláštní právní předpis nestanoví jinak,
 - hospodaří s materiálem civilní ochrany,
 - poskytuje hasičskému záchrannému sboru kraje podklady a informace potřebné ke zpracování havarijního plánu kraje nebo vnějšího havarijního plánu,
 - podílí se na zajištění nouzového přežití obyvatel,

- vede evidenci a provádí kontrolu staveb civilní ochrany nebo staveb dotčených požadavky civilní ochrany v obci.
3. Obecní úřad seznamuje právnické a fyzické osoby v obci s charakterem možného ohrožení, s připravenými záchrannými a likvidačními pracemi (pokud se jich to týká) a ochranou obyvatelstva. Za tímto účelem organizuje jejich školení.
 4. Obec také zajišťuje akceschopnost jednotky sboru dobrovolných hasičů obce, to je organizační, technickou a odbornou připravenost sil a prostředků. [8]

Obecní úřad při přípravě na mimořádné události:

1. Poskytuje informace a podklady hasičskému záchrannému sboru kraje, které jsou potřebné ke zpracování havarijního plánu. Jsou to:
 - charakteristika území obce – geografické, demografické a klimatické informace, popis infrastruktury,
 - podklady pro plány konkrétních činností – zajištění varování a poskytování informací, evakuace, ukrytí osob před hrozícím nebezpečím a zajištění nouzového přežití obyvatel,
 - písemné dohody, které starosta obce sjednal s právnickými a fyzickými osobami o osobní a věcné pomoci pro potřebu záchranných a likvidačních prací,
 - možnosti pomoci druhé obci v mezích své působnosti na vyžádání starosty dané obce, velitele zásahu nebo OPIS IZS.
2. Seznamuje právnické a fyzické osoby v obci s charakterem možného ohrožení, s připravenými záchrannými a likvidačními pracemi a ochranou obyvatelstva
 - obecní úřad vychází z analýzy možného ohrožení a využívá k tomu především odborníky z hasičského záchranného sboru kraje a ostatních složek IZS,
 - používá k tomu formy a metody jako jsou školení, besedy, semináře, tiskoviny, ukázky a pracovní porady.
3. Provádí přípravu obyvatelstva k sebeobraně a vzájemné pomoci při vzniku mimořádných událostí
 - obecní úřad, na základě analýzy možného ohrožení, zvolí obsah a formy přípravy obyvatelstva a vzájemné pomoci při vzniku mimořádné události, např. ukázky, exkurze, letáky, místní rozhlas atd.,

- v tomto směru může také předávat informace za pomoci vývěsek, úředních desek, internetových stránek, místního zpravodaje apod.,
- k tomu všemu může obecní úřad využít materiálů zveřejněných na internetových stránkách Hasičského záchranného sboru ČR (www.hzscr.cz), nebo v případě požádat o podporu. Vhodná je i spolupráce s ostatními sbory dobrovolných hasičů a ostatními složkami IZS. [26]

2.1.2 Starosta obce

Starosta obce, po vyjádření hasičského záchranného sboru kraje, jmenuje a odvolává velitele jednotky SDH.

Při provádění záchranných a likvidačních prací:

- zajišťuje varování osob nacházejících se na území obce před hrozícím nebezpečím,
- organizuje v dohodě s velitelem zásahu nebo starostou s rozšířenou působností evakuaci osob z ohroženého území obce,
- organizuje činnost obce v podmínkách nouzového přežití obyvatel obce,
- je oprávněn vyzvat právnické a fyzické osoby k poskytnutí osobní a věcné pomoci.

Obec podle zákona o požární ochraně v samostatné působnosti na úseku požární ochrany mj.:

- zřizuje jednotku sboru dobrovolných hasičů obce, která provádí hašení požárů a záchranné a likvidační práce při živelních pohromách a jiných mimořádných událostech a plní další úkoly podle zákona o IZS ve svém územním obvodu. Členům jednotky SDH obce za hašení požárů a záchranné práce při živelních pohromách a jiných MU v mimopracovní době poskytuje obec odměnu,
- organizuje preventivně výchovnou činnost. [7]

Obecní úřad a starosta obce mají v rámci ochrany obyvatelstva a krizového řízení v obci velkou zodpovědnost. Jejich povinnosti jsou především uvedeny v zákoně o krizovém řízení. Tyhle orgány obce zajišťují připravenost obce na mimořádné události a provádí záchranné a likvidační práce v průběhu mimořádné události.

3 TEORETICKÉ VYMEZENÍ MIMOŘÁDNÝCH UDÁLOSTÍ

Mimořádná událost je definována zákonem o IZS jako škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činnostmi člověka, přírodními vlivy, a také havári, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací. [26]

Českou republiku nejvíce ohrožující povodně, požáry a stávající klimatické změny.

3.1 Požáry

Požárem rozumíme nežádoucí, neovládané hoření, které vzniká jednak neúmyslně, z nedbalosti či úmyslně. Neúmyslné požáry v budovách vznikají nejčastěji způsobem, od cigaret a nedopalků, nesprávné manipulace s ohněm, od elektrických spotřebičů, od vadné elektroinstalace atd. Velice často je požár způsoben účinkem jiné MU, např. výbuchem, technickou havárií. Inicie požáru přírodními jevy, vysokými teplotami, bleskem atd. je u nás poměrně řídká. Většinu požárů má na svědomí člověk. [8]

Prevence požárů spočívá v odpovídajícím stavu staveb a zařízení, dále v dodržování protipožárních pravidel a zákazů.

Záchranu jsou povinny bezprostředně řešit přítomné osoby. Každá fyzická osoba je povinna:

- provést nutná opatření pro záchranu osob,
- uhasit nebo omezit požár,
- ohlásit požár,
- na výzvu velitele zásahu nebo starosty poskytnout osobní pomoc.

Při rozsáhlých požárech přijímáme následující opatření:

- zamezit šíření ohně k dalším budovám,
- varování a informování ohroženého obyvatelstva,
- evakuace obyvatelstva, hospodářských a domácích zvířat a zajištění nouzového přežití,
- zdravotnická pomoc,
- likvidace požáru. [8]

3.2 Povodně

Povodně jako přírodní katastrofa jsou způsobeny vlivem nahodilých změn meteorologických situací. Nejčastěji je způsobují prudké přivalové deště, které mají velkou a značně

proměnlivou intenzitu a dále tak dlouhotrvající vydatné dešťové srážky. K povodním také nejčastěji dochází v zimním období nebo začátkem jara, při náhlém tání sněhu, kdy půda je ještě promrzlá anebo povrchový odtok je tak velký, že půda vodu nevstřebá. [9]

Definice povodně

Povodní se podle zákona č. 254/2001 Sb., O vodách rozumí přechodné výrazné zvýšení hladiny vodních toků nebo jiných povrchových vod, při kterém voda již zaplavuje území mimo koryto vodního toku a může způsobit škody. [29]

Povodně můžeme rozdělit na:

- přirozené,
- zvláštní. [6]

Dále můžeme povodně rozdělit dle následujících právních norem:

- zákon č. 254/2001 Sb., O vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů,
- vyhláška č. 393/2010 Sb., O oblastech povodí,
- vyhláška č. 247/2001 Sb., O organizaci a činnosti jednotek požární ochrany.

3.3 Charakteristika klimatických jevů

Vichřice

Za vichřici (dle Beaufortovy stupnice, stupeň 9) označujeme vítr v rozpětí rychlostí 20,8 – 24,4 m/s (75 – 88 km/hod), který svou intenzitou vytváří tlak 26,9 – 37,3 kg/m² (odpovídá měření v 10 metrech).

Za silnou vichřici (dle Beaufortovy stupnice, stupeň 10) označujeme vítr v rozpětí rychlostí 24,5 – 28,4 m/s (89 – 102 km/hod), který svou intenzitou vytváří tlak 37,4 – 50,5 kg/m² (odpovídá měření v 10 metrech).

Za mohutnou vichřici (dle Beaufortovy stupnice, stupeň 11) označujeme vítr v rozpětí rychlostí 28,5 – 32,6 m/s (103 – 117 km/hod), který svou intenzitou vytváří tlak 50,6 – 66,5 kg/m² (odpovídá měření v 10 metrech).

Orkán

Orkánem (dle Beaufortovy stupnice, stupeň 12 – nejvyšší) označujeme vítr přesahující rychlost 32,7 m/s (118 km/hod), který svou intenzitou vytváří tlak vyšší než 66,6 kg/m² (odpovídá měření v 10 metrech).

Tornádo

Tornádo je silně rotující vítr (se zhruba vertikální osou), který se během své existence alespoň jednou dotkne zemského povrchu a je dostatečně silný, aby na něm mohl způsobit hmotné škody. Po dotyku se zemí začíná tornádo postupovat ve směru proudících vzdušných mas a ničit vše v místě dotyku. Dochází k narušení konstrukce domů působením větrného víru, mechanickému poškození působením pevných trosek unášených tornádem, popř. vlivem dekomprese v oku tornáda konstrukce explodují. [10]

V této části práce jsou popsány mimořádné události ovlivňující naše životy, zdraví, majetek a životní prostředí, které mají také dopady na bezpečnost obyvatelstva, způsobují psychické strádání a ovlivňují ekonomiku. V kapitole jsou uvedeny jen události, které se nejčastěji na našem území vyskytují.

4 JEDNOTKY POŽÁRNÍ OCHRANY

Jednotkou požární ochrany (JPO) se rozumí organizovaný systém tvořený odborně vyškolenými osobami, požární technikou a věcnými prostředky požární ochrany. Základním posláním JPO je chránit životy a zdraví obyvatel, životní prostředí, zvířata a majetek před požáry a poskytovat účinnou pomoc při mimořádných událostech, které ohrožují život a zdraví obyvatel, majetek nebo životní prostředí a které vyžadují provedení záchranných, resp. likvidačních prací, aby obec v případě mimořádných událostí nebyla limitována vlastní momentální solventností a ochotu toho, kdo může pomoc poskytnout. [11]

Podle zřizovatele jsou jednotky PO děleny:

1. jednotky hasičského záchranného sboru kraje – součást hasičského záchranného sboru kraje a jsou zřizovány státem, v těchto jednotkách vykonávají příslušníci hasičského záchranného sboru činnost jako svoje povolání,
2. jednotky sboru dobrovolných hasičů obce – jsou zřizovány obcí a činnost v těchto jednotkách probíhá na základě dobrovolnosti,
3. jednotky hasičského záchranného sboru podniku – zřizovány právnickými osobami nebo podnikajícími fyzickými osobami, které provozují činnost se zvýšeným nebo vysokým požárním nebezpečím, činnost v těchto jednotkách vykonávají zaměstnanci jako své povolání v pracovním poměru,
4. jednotky sboru dobrovolných hasičů podniku – zřizovány právnickými osobami nebo podnikajícími fyzickými osobami, které provozují činnost se zvýšeným nebo vysokým požárním nebezpečím, činnost v těchto jednotkách vykonávají zaměstnanci na základě dobrovolnosti.

Jednotky PO jsou dále děleny do šesti kategorií dle operační hodnoty (schopnost jednotky zahájit a provádět plnění úkolu na místě zásahu) na jednotky PO

a) s územní působností zasahující mimo území svého zřizovatele

JPO I – jednotka hasičského záchranného sboru kraje s územní působností zpravidla do 20 minut jízdy od místa své dislokace,

JPO II – jednotka sboru dobrovolných hasičů obce se členy, kteří vykonávají službu jako svoje hlavní nebo vedlejší povolání, s územní působností zpravidla do 10 minut od místa své dislokace,

JPO III – jednotka sboru dobrovolných hasičů obce se členy, kteří vykonávají službu v jednotce PO dobrovolně, s územní působností zpravidla do 10 minut jízdy z místa dislokace,

b) s místní působností zasahující na území svého zřizovatele

JPO IV – jednotka hasičského záchranného sboru podniku,

JPO V – jednotka sboru dobrovolných hasičů obce se členy, kteří vykonávají službu v jednotce PO dobrovolně,

JPO VI – jednotka sboru dobrovolných hasičů podniku. [11]

4.1 Hasičský záchranný sbor České republiky

Jednotný bezpečnostní sbor, jehož základním úkolem je chránit životy a zdraví obyvatel, životní prostředí, zvířata a majetek před požáry a jinými mimořádnými událostmi a krizovými situacemi.

Hasičský záchranný sbor se podílí na zjišťování bezpečnosti České republiky plněním a organizováním úkolů požární ochrany, ochrany obyvatelstva, civilního nouzového plánování, integrovaného záchranného systému, krizového řízení a dalších úkolů, v rozsahu a za podmínek stanovených zákonem o HZS ČR a dalšími právními předpisy. Patří mezi základní složky IZS.

Organizační struktura:

- Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR,
- 14 hasičských záchranných sborů krajů,
- Střední odborná škola požární ochrany a Vyšší odborná škola požární ochrany,
- Záchranný útvar Hasičského záchranného sboru ČR (Hlučín, Zbiroh a Jihlava).

4.2 Hasičský záchranný sbor kraje

Při přípravě na krizové situace a jejich řešení Hasičský záchranný sbor kraje zejména:

- organizuje součinnost mezi správními úřady a obcemi v kraji,
- vede přehled možných zdrojů rizik a provádí analýzy ohrožení,
- zpracovává krizový plán kraje a krizové plány obcí s rozšířenou působností.

HZS kraje oprávněn pro potřeby přípravy na krizové situace vyžadovat, shromažďovat a evidovat zákonem stanovené údaje. HZS kraje rovněž:

- seznamuje obce a právnické nebo fyzické osoby na jejich žádost s charakterem možného ohrožení, s připravenými krizovými opatřeními a se způsobem jejich provedení,
- vytváří podmínky pro činnost krizového štábu kraje a krizového štábu obce s rozšířenou působností.

HZS kraje vede evidenci údajů o přechodných změnách pobytu osob za stavu nebezpečí a plní další úkoly. [12]

4.3 Jednotka požární ochrany obce

Podle vyhlášky č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany, jednotku tvoří požární technika a věcné prostředky požární ochrany a velitelem jednotky stanovený počet členů jednotky sboru dobrovolných hasičů a osob vykonávajících službu v jednotce sboru dobrovolných hasičů obce.

4.3.1 Dotace pro jednotky

Na činnost jednotek SDH obcí poskytuje Ministerstvo vnitra dotace:

- účelovou neinvestiční dotaci z rozpočtu MV-generálního ředitelství HZS ČR na výdaje jednotek SDH obcí, která je určena na zabezpečení akceschopnosti jednotek, zejména odbornou přípravu členů, úhradu nákladů za zásahy jednotek mimo katastr zřizující obce a věcné vybavení jednotky, která v průběhu roku provedla zásah mimo svůj územní obvod v souladu s poplachovým plánem, a zabezpečení připravenosti k výjezdu jednotek kategorie JPO II. Tato dotace je poskytována prostřednictvím krajů, které s obcemi vyhotovují smlouvy. Rozpis konkrétních částek dotace zajišťuje územně příslušné HZS kraje;
- investiční dotace na obnovu zásahové požární techniky jednotek SDH obcí, dotace je prioritně určena na pořízení nových cisternových automobilových stříkaček. [13]

4.3.2 Úkoly jednotek SDH obcí

Jednotka plní následující úkoly

- a) *požární zásah* podle příslušné dokumentace požární ochrany nebo při nasazování sil a prostředků; požární zásah je činnost, která směřuje k lokalizaci a následné likvidaci požáru, kdy je ukončeno nežádoucí hoření,

- b) *záchranné práce* při živelních pohromách a jiných mimořádných událostech; obsahem záchranných prací jednotek při mimořádných událostech je odvrácení nebo omezení bezprostředního působení rizik vzniklých mimořádnou událostí a vedoucí k přerušení jejich příčin, zejména ve vztahu k ohrožení života, zdraví, majetku a životního prostředí,
- c) *na úseku ochrany obyvatelstva* se podílí na
 1. evakuaci obyvatel,
 2. označování oblastí s výskytem nebezpečných látek,
 3. dekontaminaci postižených obyvatel nebo majetku,
 4. varování obyvatel,
 5. humanitární pomoci obyvatelstvu a zajištění podmínek pro jeho nouzové přežití,
- d) *podává neprodleně zprávy o svém výjezdu a zásahu* územně příslušnému operačnímu a informačnímu středisku HZS kraje. [6]

Činnost, kdy jednotka SDH obce plní své úkoly při mimořádné události se souhrnně nazývá zásah. Zásah začíná okamžikem vyhlášením poplachu jednotce a končí návratem do místa dislokace z místa zásahu. Vyhlášení poplachu jednotce znamená, vyrozumět jednotku o dané události a předat jí potřebné informace.

Informace o zásahu předaná jednotce obsahuje:

- a) druh zásahu,
- b) adresu místa zásahu,
- c) síly a prostředky jednotky vyslané k zásahu pod velením určitého velitele – nazývá se organizovaný výjezd jednotky
- d) další údaje upřesňující okolnosti události.

Vyhlášení poplachu jednotce následuje po přijetí zprávy o události operačním střediskem. Pokud jednotka PO uskuteční svůj výjezd k zásahu, úkolem velitele je neprodleně oznámit výjezd na příslušné operační a informační středisko kraje. Velitel zásahu a velitel jednotky je oprávněn podle předpisu na místě zásahu vstupovat na nemovitosti a požadovat osobní a věcnou pomoc fyzických a právnických osob. Velitel zásahu má pravomoce např. stanovit režimová opatření nebo evakuaci v místě zásahu. Jednotky SDH obcí jsou zařazené do systému plošného pokrytí a jsou základní složkou IZS.

V jednotkách SDH obcí se také provádí pravidelná odborná příprava hasičů, údržba a provozní zkoušky požární techniky a věcných prostředků. Veškerá činnost hasičů v jednotkách

PO se nazývá „výkon služby“. Výkonem služby se podle zákona rozumí činnost k předcházení požárům a jejich zdolávání, snižování následků živelních pohrom a jiných mimořádných událostí včetně navyšování akceschopnosti jednotky PO. [26]

Výkon služby se dělí na organizační a operační řízení.

Organizačním řízením je myšlena činnost hasičů v jednotce PO k dosažení stálé organizační, technické a odborné způsobilosti sil a prostředků požární ochrany k plnění úkolů jednotek.

Operačním řízením je myšlena činnost od přijetí zprávy z dispečinku KOPIS o skutečnostech vyvolávajících potřebu nasazení sil a prostředků PO, provedení požárního zásahu a záchranných prací při mimořádných událostech až do návratu jednotky PO na základnu.

Je známo, že operační řízení má přednost před řízením organizačním. V operačním řízení mohou být nastaveny jiné vztahy podřízenosti, např. funkce velitele zásahu existuje pouze v operačním řízení.

Činnost členů v jednotce SDH obce se řídí dle zákona o požární ochraně, vyhláškou o jednotkách PO a dalšími souvisejícími předpisy. Členové jsou podřízeni veliteli jednotky, který odpovídá za činnost a připravenost jednotky PO. Velitel JPO je odpovědný za akceschopnost jednotky. Obec musí veliteli vytvořit materiální a finanční podmínky a udělit mu rozsah pravomocí, aby tuto akceschopnost mohl zajistit.

Akceschopnost jednotky SDH obce je definována ve vyhlášce o jednotkách PO jako organizační, technická a odborná připravenost sil a prostředků k provedení zásahu.

Jednotka je akceschopná, jestliže:

- a) početní stav hasičů a vnitřní organizace jednotky podle vyhlášky o jednotkách PO, zda je jednotka schopna uskutečnit výjezd hasičů v časovém limitu,
- b) hasiči mají osvědčení o odborné způsobilosti pro výkon v jednotkách PO a pro funkci kterou mají u zásahu zastávat,
- c) mají připravenou požární techniku a věcné prostředky požární ochrany.

Zajištění akceschopnosti jednotky SDH obce je velmi obtížné. Většina povinností je uložena v zákoně o PO. Některé náležitosti akceschopnosti jednotek obcí kategorie JPO II však řeší pokyn generálního ředitele HZS ČR, který upravuje zásady pro výkon služby a odměňování hasičů v jednotkách PO. [13]

Vnitřní organizace jednotky	Kategorie jednotky				
	JPO II/1	JPO II/2	JPO III/1	JPO III/2	JPOV
Celkem základní početní stav členů ⁵⁾	12	24	12	24	9
Počet členů v pohotovosti pro výjezd v dané kategorii jednotky	4	8	4	8	4
Funkce					
Velitel	1	1	1	1	1
Velitel družstva	2	5	2	5	2
Strojník	3	6	4	6	2
Hasič, starší hasič	6	12	5	12	4
Požární technika a věcné prostředky požární ochrany ³⁾					
Cisternová automobilová stříkačka v základním provedení (dále jen „CAS“)	1	1	1	1	1 ¹⁾
Dopravní automobil	1	1	1	1	1 ¹⁾
Automobilový žebřík do 30 m	1 ²⁾	1 ²⁾	1 ²⁾	1 ²⁾	-
Automobilová plošina do 30 m	1 ²⁾	1 ²⁾	-	-	-
Odsavač kouře nebo přetlakový ventilátor	1 ¹⁾	1 ¹⁾	1 ¹⁾	1 ¹⁾	1 ¹⁾
Motorová stříkačka	1 ¹⁾	1 ¹⁾	1 ¹⁾	1 ¹⁾	1
Izolační dýchací přístroj ⁴⁾	4	8 ¹⁾	4	8 ¹⁾	4 ¹⁾
Vozidlová radiostanice požární ochrany	2	2	2	2	-
Přenosná radiostanice požární ochrany	2	4	2	4	1 ¹⁾
Mobilní telefon	1 ¹⁾	1 ¹⁾	1 ¹⁾	1 ¹⁾	1 ¹⁾

Obrázek 2 základní početní stav jednotek SDH [13]

Jednotka sboru dobrovolných hasičů obce je vybavena uvedenou požární technikou, věcnými prostředky požární ochrany, jen pokud je to odůvodněno plošným pokrytím, dokumentací zdolávání požáru objektů, jejichž ochranu před požáry a mimořádnými událostmi jednotka zabezpečuje. Do počtu izolačních dýchacích přístrojů, přetlakových ventilátorů a motorových stříkaček se započítávají také tyto prostředky umístěné v CAS nebo v jiné požární technice ve vybavení jednotky.

Kromě minimálního vybavení požární technikou a věcnými prostředky požární ochrany je jednotka sboru dobrovolných hasičů obce vybavována další požární technikou a věcnými prostředky požární ochrany nebo jinými prostředky, pokud je předurčena pro systém záchranných prací při dopravních nehodách, při haváriích, při živelních pohromách a pro ochranu obyvatelstva. To platí i v případech, kdy je nadstandardní vybavení požární technikou a věcnými prostředky požární ochrany a jinými prostředky odůvodněno havarijním plánem kraje nebo dokumentací zdolávání požáru objektů, jejichž ochranu před požáry a jinými mimořádnými událostmi jednotka zabezpečuje. Vybavení požární technikou a prostředky požární ochrany může být zvýšeno až na jeden a půl násobek limitů uvedených v tabulce.

Autonomní dýchací přístroj na stlačený vzduch s otevřeným okruhem, typ s plicní automatikou pro použití v plynném prostředí.

Základní početní stav členů jednotky sboru dobrovolných hasičů obce se zvyšuje o potřebný počet členů stanovený právním předpisem, je-li tato jednotka současně zařízením civilní ochrany. [13]

Jednotka sboru dobrovolných hasičů obce Bílovice je zařazena do kategorie:

- JPO II/1 - jednotka sboru dobrovolných hasičů obce s územní působností kategorie, JPO II, která zabezpečuje výjezd družstva o zmenšeném početním stavu a zřizuje se zpravidla ve vybrané obci s počtem obyvatel nad 1000.

Tématem této kapitoly jsou jednotky požární ochrany, do kterých patří Hasičský záchranný sbor České republiky, Hasičský záchranný sbor kraje a jednotky požární ochrany obce.

Více do detailu je zde uvedena jednotka požární ochrany obce, která se objeví i v praktické části diplomové práce.

5 POŽÁRNÍ OCHRANA A OCHRANA OBYVATELSTVA

V červnu roku 2021 byl v oblasti ochrany obyvatelstva schválen návrh strategického dokumentu, který ve svém obsahu určuje směr a vývoj ochrany obyvatelstva do roku 2030.

„Koncepci ochrany obyvatelstva do roku 2025 s výhledem do roku 2030“ zpracovalo Ministerstvo vnitra – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky v souladu s ustanovením zákona o IZS. Koncepce zejména stanovuje postupy pro realizaci a opatření ochrany obyvatelstva. [32]

5.1 Ochrana obyvatelstva

Plnění úkolů civilní ochrany při ozbrojeném konfliktu i mimo něj, zejména varování, vyzkoušení, evakuace, ukrytí a nouzové přežití obyvatelstva a další opatření k zabezpečení ochrany jeho života, zdraví a majetku. [27]

5.1.1 Tísňové informování obyvatelstva

„Tísňové informování obyvatelstva je komplexní souhrn organizačních, technických a provozních opatření, jejichž cílem je včasné poskytnutí a předání tísňové informace o bezprostředním nebezpečí vzniku nebo již nastalé mimořádné události a údaje o opatření k ochraně obyvatelstva.“ [14]

K poskytování tísňové informace se využívá koncových prvků varování, které jsou vybaveny modulem pro vysílání hlasové informace, a všech hromadných informačních prostředků. Tísňová informace je předávána bezodkladně po vyhlášení varovného signálu.

Varovný signál, uvedený ve vyhlášce Ministerstva vnitra č. 380/2002 Sb., je základní a hlavní formou varovné informace poskytovanou jednotným systémem varování a vyzkoušení (JSVV) a jeho koncovými prvky varování. Z uvedeného vyplývá, že pojmy „tísňová informace“ a „tísňové informování obyvatelstva“ jsou vždy spojeny s varováním obyvatelstva varovným signálem, tedy s varováním obyvatelstva v podmínkách JSVV.

Tísňové informace mohou být poskytovány v různých formách a tísňové informování obyvatelstva může být realizováno širokou škálou prostředků, zařízení, systémů a způsobů. V zásadě mohou být tísňové informace ve formě audiální (přijímané sluchem), formě vizuální (přijímané zrakem) a formách kombinovaných. Audiální forma tísňových informací bude nejčastěji založená na živém nebo předem nahraném mluveném slovu (verbální forma

tísňových informací). Audiální forma je formou dominantní nejen při tísňovém informování obyvatelstva realizovaném v podmínkách JSVV, ale i mimo něj. [14]

5.1.2 Evakuace

Evakuace je souhrn organizačních a technických opatření zabezpečujících přemístění osob, zvířat a věcných prostředků v daném pořadí priority z míst ohrožených mimořádnou událostí nebo krizovou situací do míst, ve kterých je zajištěno pro osoby náhradní ubytování a stravování (nouzové přežití), pro zvířata ustájení a pro věcné prostředky uskladnění. [30]

Evakuační středisko

Evakuačním střediskem se rozumí zařízení označené nápisem, případně mezinárodně platným rozeznávacím znakem civilní ochrany. Umisťuje se zpravidla v místě mimo evakuační prostor, ve kterém jsou evakuované osoby shromažďovány a informovány o dalším postupu. Evakuační středisko zajišťuje zejména:

- a) řízení přepravy z míst shromažďování do evakuačního střediska s využitím dostupných dopravních prostředků,
- b) vedení evidence o příjmu evakuovaných osob a poskytování pomoci při slučování evakuovaných rodin,
- c) přerozdělování evakuovaných osob do předurčených příjmových oblastí a přijímacích středisek,
- d) vytvoření a označení místa pro podávání základních informací v prostoru evakuačního střediska,
- e) první zdravotnickou pomoc, popřípadě přednemocniční neodkladnou péči a převoz zraněných nebo nemocných do zdravotnických zařízení,
- f) vytýčení tras k nástupním stanicím hromadné přepravy,
- g) nocleh a stravování pro personál a evakuované obyvatelstvo, které se zdrží v evakuačním středisku déle než 12 hodin,
- h) udržování veřejného pořádku v prostoru evakuačního střediska,
- i) podávání informací o průběhu evakuace pracovní skupině krizového štábu.

Evakuační zavazadlo

Připravuje se pro případ krátkodobého opuštění místa pobytu v důsledku vzniku mimořádné situace nebo krizové situace. Obsahuje zejména základní trvanlivé potraviny, předměty denní potřeby, osobní doklady, pojistné smlouvy, peníze a cennosti, přenosné rádio

- *zvláštní povodeň* (způsobená poruchou nebo řešením havarijní situace na vodním díle).

Retenční schopnost (kapacita) je množství vody, které je schopno zadržet vodní dílo, záplavové území, půda atd.

Povodňové riziko znamená kombinaci pravděpodobnosti výskytu povodní a jejich možných nepříznivých účinků na lidské zdraví, životní prostředí, kulturní dědictví a hospodářskou činnost.

Záplavové území je administrativně určené území, které může být při výskytu přirozené povodně zaplaveno vodou. Rozsah stanovuje vodoprávní úřad na návrh správce vodního toku.

U očekávaných i neočekávaných povodní mají význam aktivní opatření (prevence). Jedná se o regulaci výstavby v ohrožených oblastech, zalesňování svahů, výstavba retenčních nádrží a kanálů, úpravy na vodním toku (regulace a hráze). Za nejvýznamnější opatření je možno považovat regulaci výstavby vodní nádrže (přehrady) a protipovodňové hráze.

Pasivní opatření (záchrana), připravenost jsou řešena pro **stupně povodňové aktivity**, které jsou:

- **I. stupeň povodňové aktivity** – stav bdělosti; je aktivována hlásná a hlídková služba,
- **II. stupeň povodňové aktivity** – stav pohotovosti; vyhláší povodňový orgán přerůstá-li nebezpečí v povodeň, jedná se o přípravu na očekávané ohrožení.
- **III. Stupeň povodňové aktivity** – stav ohrožení; vyhláší povodňový orgán při nebezpečí škod většího rozsahu (ohrožení životů, zdraví a majetku), jsou realizovaná záchranná opatření. [30]

Připravenost zahrnuje:

- přípravu (výcvik) záchranných složek a informace přístupné pro obyvatelstvo,
- monitorování (s následným vyhlášením odpovídajícího stupně povodňové aktivity),
- předávání tísňových opatření, zejména informování obyvatelstva,
- těsnící práce – těsnění kanalizace a nižších otvorů (oken, dveří) domů,
- dočasná hrazení (provizorní, většinou pytle s pískem či připravená hrazení),
- záchranné práce,
- evakuaci,
- nouzové ubytování,
- obnovu po povodni.

Příprava na povodeň podle II. stupně povodňové aktivity a řízená evakuace nejsou realizovatelné při nepředvídatelných rychle probíhajících povodních. V těchto situacích si v první fázi musí občané pomoci sami, a proto značný význam má předchozí příprava obyvatelstva. [29]

Činnost obyvatelstva při III. Stupni povodňové aktivity zahrnují:

- přípravu evakuačního zavazadla, případně vozidla,
- přemístění cenných věcí, potravin a nebezpečných látek do vyšších pater,
- odstranění nebo zajištění snadno odplavitelného materiálu,
- odpojení přívodu elektřiny, plynu a vody,
- vyvedení hospodářských zvířat,
- evakuaci rodiny a zvířat; při nedostatku času se přesunout na vyvýšené místo, které nebude zatopeno.

Činnost obyvatelstva po povodni:

- nechat odborně zkontrolovat obydlí (statik, rozvody energií, vody a odpady),
- technické i hygienické zajištění obydlí (mj. obnova zdrojů pitné vody, většinou studní),
- podle pokynů hygienika likvidovat uhynulé zvířectvo, potraviny a zasažené plodiny,
- využít dostupnou humanitární pomoc: pitná voda, potraviny, hygienické prostředky a přístroje (např. vysoušeče),
- kontaktovat pojišťovnu a uplatnit nároky,
- informovat se o možnostech finanční podpory a uplatnit případné požadavky,
- pokud je to možné, účastnit se likvidace následků povodně v obci. [16]

Legislativa:

- Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách,
- Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému,
- Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení.

Povodňový plán obce

Dokument obsahující způsob zajištění včasných a spolehlivých informací o vývoji povodně, možnosti ovlivnění odtokového režimu, organizaci a přípravu zabezpečovacích prací; obsahují způsob zajištění včasné aktivizace povodňových orgánů, zabezpečení hlásné a hlídkové

služby a ochrany objektů, přípravy a organizace záchranných a likvidačních prací a zajištění povodní narušených základních funkcí v objektech a v území a stanovené směrodatné limity stupňů povodňové aktivity.

Povodňový plán obsahuje textovou část sestávající z věcné a organizační část, a grafickou část, ve které jsou značeny mapy záplavových území.

V páté kapitole najdeme problematiku ochrany obyvatelstva, která je obsažena jak v právních předpisech, tak na bázi dokumentů. Důležitou součástí je tísňové informování obyvatelstva, evakuace a povodňová ochrana, která zahrnuje i povodňový plán obce.

Závěr teoretické části práce

V teoretické části práce jsem stručně popsala nejrozsáhlejší požáry a povodně, které Českou republiku v minulosti zasáhly. Uvedla jsem základní terminologii a právní rámec dané problematiky. Dále jsem charakterizovala vybrané druhy mimořádných událostí. Čtvrtá kapitola zahrnuje zejména úkoly a pravomoci jednotek požární ochrany. Kapitola pátá pojednává zvláště o oblasti ochrany obyvatelstva v rámci varování a informování obyvatel, evakuaci a povodňové ochraně.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

6 OBEC BÍLOVICE

Obec Bílovice se nachází 8 km od města Uherské Hradiště v nadmořské výšce 201 m. Celá obec je situována do údolí, ve kterém se stéká říčka Březnice a Zlámanecký potok. Říčka Březnice přitéká směrem od Březolup a od Nedachlebice přitéká Zlámanecký potok. V Bílovicích žije 1922 občanů. Katastrální výměra obce má rozlohu 656,78 ha. Obec sousedí s katastry obcí Kněžpole, Mistřice, Topolná, Nedachlebice a Březolupy. Převážnou část obce obklopují polnosti, pouze severovýchodní část ohraničuje smíšený les. Obec je rozdělena na dvě části, a to Bílovice a Včelary. Obec je od roku 1999 plynofikována a je zde zaveden vodovod. Odpadní vody jsou svedeny na místní čističku odpadních vod, která se nachází v místní části Včelary. Zdravotní péče je zajištěna pediatrem, praktickým a zubním lékařem. Je zde také lékárna. V obci je mateřská a základní škola. Z památkových objektů můžeme navštívit budovu Zámku, která se nachází na obecním úřadě, kde je ve vestibulu nově zrekonstruované hasičské muzeum. V muzeu můžeme vidět historickou požární stříkačku, technické prostředky, které dřív hasiči v Bílovicích využívaly a různé fotografie z dob minulých. U cholerového hřbitova, který se nachází nad obcí v kopci, došlo k protieroznímu opatření, které by mělo zabránit riziku vzniku bleskových povodní a následného zaplavení části obce. Na tento projekt dostala naše obec dotace v roce 2014. Obec disponuje plnicím zařízením a pytli, které zakoupila v rámci preventivního opatření proti povodním. Dalšími opatřeními jsou například pravidelné údržby kanalizace, výstavba záchytných sběračů v kopcích, příprava na obnovení mlýnského náhonu od obce Nedachlebice, čištění břehu od náletového porostu nebo je v budoucnu počítáno s vytvářením pruhů travin v lánech zemědělských ploidin v kopcích.

Obrázek 4 letecký pohled na obec [18]

7 ANALÝZA HISTORICKÝCH MIMOŘÁDNÝCH UDÁLOSTÍ

Obyvatele obce Bílovice nejvíce ohrožují především požáry. Občané Bílovic žijí v záplavovém území, tudíž se musí potýkat i se záplavami a přívalovými dešti. Vichřice se objevují v malé míře, avšak i s tímhle se musí občané potýkat.

7.1 Požáry

Požár průmyslový objekt 2.7.2018

Místní jednotka sboru dobrovolných hasičů po příjezdu na místo zásahu zjistila, že hoří přístřešek v areálu zemědělského družstva, kde se zpracovává dřevo na topení. K uhašení požáru byly použity dva útočné proudy C a jeden vysokotlaký proud vody. Vyšetřovatel hasičů provedl ohledání místa požáru a jako příčinu vzniku určil technickou závadu na elektroinstalaci. Škoda způsobená požárem byla určena v předběžné výši 120 000 korun. [19]

Obrázek 5 požár průmyslový objekt [20]

Požár nákladního automobilu 3.7.2018

K požáru byla vyslána místní jednotka sboru dobrovolných hasičů a jednotka HZS z Uherského Hradiště. V době příjezdu první jednotky bylo vozidlo celé v plamenech. Požár byl uhašen dvěma vysokotlakými proudy vody. Silnice, procházející obcí, byla po dobu hasení zcela uzavřena. Příčina vzniku požáru byla závada na elektrocentrále vozidla. Škoda způsobená požárem byla určena ve výši 150 000 korun. [21]

Obrázek 6 požár nákladního automobilu [21]

Požár průmyslové haly 2.9.2020

Na místo zásahu bylo vysláno sedm jednotek profesionálních a dobrovolných hasičů. Jednalo se o požár ve výrobních prostorách společnosti. [22]

Obrázek 7 požár průmyslové haly [20]

Požár rodinného domu 3.4.2022

Na místo zásahu přijeli profesionální hasiči ze stanice Uherské Hradiště a dobrovolné jednotky z Bílovic, Pašovic a Babic. Po příjezdu byla střecha v plamenech, avšak včasným zásahem hasičů se oheň naštěstí nestihl rozšířit do obytné části. Příčina vzniku požáru byla nejspíše závadě na komíně. Vzniklá škoda byla vyčíslena na 1,5 milionu korun. [23]

Obrázek 8 požár rodinného domu [23]

Požár slámy 20.8.2010

Obrázek 9 požár slámy [20]

Obrázek 10 požár slámy – hašení hasicím přístrojem [20]

Technická pomoc obci – zavlažování zeleně

Obrázek 11 zavlažování zeleně [20]

Obrázek 12 čerpání vody pomocí PS 12 [20]

Obrázek 13 přívěsný vozík [20]

Únik ropných látek 5.9.2014

Obrázek 14 únik ropných látek [20]

Technická pomoc – odstranění spadlých stromů v parku u Zámku 29.10.2017

Obrázek 15 odstranění spadlých stromů [20]

Technická pomoc – odstranění nánosů bláta na komunikaci

Obrázek 16 odstranění nánosů bláta na komunikaci [20]

Technická pomoc po bouřce, čerpání vody

Obrázek 17 úklid po bouřce [20]

7.2 Povodně

Naši obec zasáhly povodně v letech 1997, 2002 a 2010. Pro celý Zlínský kraj byl vyhlášen stav nebezpečí. Povodně nastaly v důsledky dlouhodobých vydatných srážek na území celé Moravy. V Bílovicích byly zasaženy nejvíce části obce „u kurtů“, „na hřišti“, a místní komunikace podél říčky Březnice a Zlámaneckého potoka. Kolem domů byly využity pytle s pískem a na čerpání vody bylo využito plovoucí čerpadlo.

Obrázek 18 čerpání vody pomocí plovoucího čerpadla [20]

Obrázek 19 zatopené hřiště [20]

Obrázek 20 zatopená komunikace ke hřišti [20]

Obrázek 21 pytle s pískem u domu [20]

7.3 Vichřice

Do povodněmi sužovaného regionu a naší obce Bílovice, přišla po týdnu znovu průtrž mračen. Silná vichřice zasáhla obec dne 13.6.2010 ve večerních hodinách. V celém Zlínském kraji bylo 150 zásahů hasičů a pět tisíc domácností bez energie. Podle slov tiskového mluvčího HZS Zlínského kraje na tom byly Bílovice nejhůře. Vichřice zde poničila nejen stromy, které byly ovlivněny záplavou, ale také pět rodinných domů včetně strženého elektrického vedení. Hasiči místo zabezpečili páskou proti vstupu a museli vyčkat příjezdu pracovníků energetické společnosti, aby prioritně vyřešili spadlé elektrické vedení u domů. Silný vítr vyvracel stromy i na místním hřbitově. Zásah si vyžádal výjezdu jednotky dobrovolných hasičů obce Bílovice a okolních JPO obcí, a profesionální jednotku HZS ze stanice Uherské Hradiště s použitím výškové techniky. [24]

Obrázek 22 pád stromu na hřbitově [20]

V této kapitole je uvedeno několik vybraných mimořádných událostí, které se udály v obci Bílovice. Je zřejmé, že nejvíce jednotka sboru dobrovolných hasičů vyjíždí k požárům, avšak povodně jsou zde také hodně časté. Naopak vichřice jsou značně ojedinělé, ale dokáží napáchat velkou spoušť.

8 JEDNOTKA SBORU DOBROVOLNÝCH HASIČŮ BÍLOVICE

Jednotka sboru je obcí zřízena dle zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně. Jednotka sboru dobrovolných hasičů patří podle předurčení do kategorie JPO II/1. Znamená to výjezd jednotky do pěti minut s územní působností dojezdem 7 – 10 km a dobou jízdy do deseti minut. Podle poplachového plánu kraje má jednotka široké pole působnosti ve svém okolí.

Vyhlášení výjezdu

Výjezd se vyhláší pomocí rotační sirény, místního obecního rozhlasu, SMS zprávami nebo aplikací v mobilu pro svolávání hasičů.

Siréna

Signál „Požární poplach“ je vyhlášován přerušovaným tónem sirény po dobu jedné minuty, kdy je na 25 vteřin siréna spuštěna, na 10 vteřin vypnuta a znovu na 25 vteřin spuštěna. Siréna je umístěna střeše hasičské zbrojnice a na střeše kulturního domu ve Včelarech.

Obrázek 23 sirény v Bílovicích

Místní rozhlas

Současně se spuštěním sirény je spuštěn i místní rozhlas. Rozhlas reprodukuje hlášení o požárním poplachu.

„Požární poplach, požární poplach, požární poplach. Svolání hasičů, svolání hasičů. Byl vyhlášen požární poplach, požární poplach.“

SMS zpráva

Při vyhlášení poplachu dostávají všichni členové jednotky SMS zprávu od KOPIS. Tyto zprávy jsou různého charakteru a záleží na druhu mimořádné události.

Příklad SMS zpráv:

31.01.2023 13:21:32 TECHNICKA POMOC. Patrani po pohresovane osobe. Borsice 67. Vyjede ctyrkolka HUH 211 pohresovani otce.

16.04.2023 06:56:46 POZAR NIZKE BUDOVY. Bilovice 296. Vyjede HUH 211 P DOMU.

17.05.2023 06:36:50 TECHNICKA POMOC. CERPANI VODY. Svarov 101. Vyjede HUH 211 ohrozeni domu, tekouci voda do domu.

22.05.2023 06:24:28 ZACHRANA OSOB A ZVIRAT. AED. Topolna 430. Vyjede HUH 211 Na zadost ZZS. AED

Mobilní aplikace Hasičům.cz

Krajské operační a informační středisko vyhlásí požární poplach jednotce přes aplikaci, která se tím sama spustí a začne houkat zvukem sirény. Hasič/hasička si přímo v aplikaci může rovnou potvrdit účast na zásahu.

Členové jednotky

Tabulka 1 členové JSDH

ČLENOVÉ JSDH BÍLOVICE		
SMĚNA	VELITEL JSDH	OPRÁVNĚNÍ
A	Kedruš Roman	MP, NDT, C, D
	VELITEL DRUŽSTVA	
B	Polášek Radek	MP, NDT, C, D
B	Švehla Pavel	MP, NDT
A	Šimeček Josef	MP, NDT
	STROJNÍK	
A	Prajka Ladislav	MP, NDT, C, D

B	Mička Zdeněk	MP, NDT, C, D, Z
A	Hodonský Jindřich	MP, C
A	Kadleček Jakub	MP, DT, C, D
	HASIČ	
B	Ing. Majer Vít	MP, NDT, Z
A	Lysoněk Michal	MP, NDT
B	Horák Zdeněk	MP, NDT, C, D
B	Ondrašík František	
B	Jakšík Roman	MP, NDT
A	Ing. Švec David	MP, NDT
A	Ing. Švec Jan	MP, NDT
A	Pařenica Josef	MP, NDT
B	Bc. Pospíšilová Veronika	D

V tabulce je uvedeno jméno a příjmení člena, jeho funkční zařazení + zařazení na směnu, a oprávněnost používat určitou techniku.

MP – motorové pily, NDT – nositel dýchací techniky, Z – zdravotník, řidičské oprávnění skupiny C, D

Každý člen jednotky má uzavřenou smlouvu s obcí o činnosti v jednotce a je pojištěn. Obec dle zákona o požární ochraně hradí a zajišťuje preventivní prohlídky pro členy jednotky SDH, a to přímo u místního obvodního lékaře.

Odborná připravenost jednotky

Odborná příprava jednotky je prováděna každý rok a její minimální rozsah je stanoven na 40 hodin. Cílem je připravit jednotku na mimořádné události, které mohou u nás v obci a okolí nastat. Odbornou přípravu zahrnuje především školení, taktická a součinnostní cvičení. Školení a cvičení představují snahu o co nejvěrohodnější stav reality. Odbornou přípravu má na starosti zajistit obec ve spolupráci s vedením jednotky SDH. Cisternová automobilová stříkačka má ve vybavení také defibrilátor AED, na který musí být hlavně zdravotníci z jednotky řádně proškoleni.

Součinnostní cvičení

Součinnostní cvičení je každoroční náplní hasičů v rámci odborné přípravy. Každoročně probíhá na HZS Uherské Hradiště. Cvičení bývají různorodá. Například cvičení zaměřené na záchranu na vodě, kde je hlavní náplní ovládnutí člunu, záchrana člověka pomocí házečního pytlíku, první pomoc v oblasti záchrany na vodě atd. Hasiči musí být vybaveni záchrannými vestami a mít nasazenou přilbu. Další námět cvičení může být na dýchací techniku. Základem je proškolení o povinnostech a používání dýchacího přístroje. Takové cvičení je prováděno ve sklepních prostorách stanice, kde je vše zatemněno, po sklepech jsou rozestaveny překážky a je zakázáno používání osobních svítilen. Úkolem je v zásahovém obleku s aktivním dýchacím přístrojem prozkoumat celý sklep i s nalezením a transportem osoby. Na HZS se nachází cvičná věž, na které probíhají nácviky slaňování a lezení tzv. „lezecká příprava“, před kterou je potřeba se naučit správné vázání uzlů.

Obrázek 24 slaňování z cvičné věže [vlastní]

Obrázek 25 cvičení s aktivním DP [vlastní]

8.1 Technická vybavenost jednotky sboru dobrovolných hasičů Bílovice

➤ CAS 15 - MAN TGM 13

Automobilová cisterna na podvozku MAN je osazena nadstavbou výrobce SPS-THZ Slatiňany. Objem nádrže na vodu je 3500 litrů a nádrž na pěnidlo má 250 litrů. Vozidlo je vybaveno speciálním výstražným zařízením a novými podtlakovými houkačkami. Vybava vozidla je redukována pro potřebu naší jednotky. CAS 15 MAN má šestimístnou kabinu. Na palubní desce před velitelem je umístěn tablet, který přijímá zprávy od HZS Zlínského kraje a podrobnostech o výjezdu a také slouží jako navigace. Vzadu za dalšími 4 členy posádky se nachází čtyři dýchací přístroje Drager PA 94 tak, aby bylo možno je za jízdy nasadit na záda hasiče. V kabině je také uloženo drobnější příslušenství např. řezačka pásů, zastavovací terče, výstražné vesty apod. Na zadní straně automobilu je žebřík vedoucí na střechnu.

Obrázek 26 CAS 15 MAN TGM [20]

➤ **DA Renault Master L1Z**

Dopravní automobil značky Renault byl vyroben v roce 2016. Je vybaven světelným výstražným zařízením WHEELLEN, dále je ve vozidle radiostanice Motorola DM 1600 s volacím znakem HUH 212. Dopravní automobil je využíván při zásahu s potřebou většího počtu hasičů, např. pátrací akce. Automobil také využívá družstvo mladých hasičů a soutěžní družstvo žen na převoz materiálu a dopravu na soutěže.

Obrázek 27 DA Renault Master [20]

➤ **Nafukovací člun ALLROUNDMARINE AS 380 SAMBA**

- Je vybaveno plovací záchrannou vestou, ochrannými přilby a plastovými pádly. Na hasičské zbrojnici je člun umístěn na stropě za dopravním automobilem Renault Master.

Obrázek 28 nafukovací člun [20]

Obrázek 29 umístění člunu [20]

➤ **Pracovní čtyřkolka TGB BLADE**

- Je vybavena kufrem na nářadí a materiál. Je využívána na pátrací akce v terénu. Čtyřkolku hasiči využívají i na pomoc technické skupině obce v rámci zimní údržby.

Obrázek 30 pracovní čtyřkolka [20]

• **Přívěs na vozík**

- Vozík slouží pro přepravu čerpadla typu PS 12, savice a další techniku. Přívěsný vozík je od roku 2013 zrenovován, byla na něm upravena elektroinstalace a nanesen nový lak.

Obrázek 31 přívěsný vozík [20]

8.1.1 Vybava CAS 15 - MAN TGM

Cisternová automobilová stříkačka je vybavena navigací pro operační systém android, s přesnou polohou místa dislokace požáru.

Proudnice

- proudnice C 52/KOMB/TAJFUN PROF,
- kombinovaná proudnice Tajfun Profi C 52,
- proudnice vysokotlaká JET PROTEK,
- proudnice kombinovaná C 52, PROTEK,
- proudnice C – clonová,
- proudnice C – pěnová,
- proudnice B.

Rozdělovače

- rozdělovač kulový,
- rozdělovač B-CBC zásah.

Hadice, savice, sací koš

- hadice C 52 PH speciál 20 m,
- hadice C 52 PH FIRE GOLG 20 m,
- hadice C 42 PH ORANGE FIRE 20 m,
- hadice B 75 PH speciál 20 m,
- hadice D 25,
- savice A110 2,5 m s DIN koncovkami,
- sací koš A 110 s DIN spojkou,
- speciální sací koš bez klapky,
- Savice FIRE,
- savice B 75 ASE 2,5 m,
- vysokotlaká hadice 30 m.

Radiostanice

- vysílačka Motorola,
- vozidlová radiostanice HT 6991 DC.

Motorové a ostatní pily

- motorová pila MS 261,
- motorová pila MS 193 T speciální,
- benzínová rozbrušovačka.

Svítilny

- svítilna ruční nabíjecí SURVIVOR,
- svítilna PELI XP LED Z1,
- svítilna PELI XPS LED Z0 ATEX,
- světlo reflektor LED,
- ruční svítilna SAFAREX.

Zdravotnická výbava CAS

- sada vakuovaných omyvatelných dlah,
- nosítka páteřní deska, včetně popruhů,
- defibrilátor LIFEPAK 1 000 AED s EKG,
- záchranářský batoh.

Zařízení

- termokamera Drager,
- přiměřovač 400 l,
- detektor plynů GasAlert,
- program D 25 pro lesní požáry,
- tablet Lenovo,
- záznamová kamera,
- hasicí přístroj práškový,
- dýchací přístroj DRAGER,
- naviják COME UP.

Obrázek 32 naviják [20]

Obrázek 33 termokamera [20]

Lezecké vybavení CAS

- lano static 10,5 m,
- slaňovací brzda PETZL stop,
- slaňovací sedák,
- slaňovací zařízení,
- polohovací pás,
- karabina KONG,
- batoh na lano,
- stoupací blokant PETZL.

Ostatní

- přejezdový můstek,
- brašna dvoudílná pro zásahové vozy
- zastavovací terč svítící, oboustranný,
- hydrantový nástavec,
- přetlakový ventilátor,
- včelař – kombinéza sršeň + kukla,
- vysavač na mokro Klarstein,
- kulový ventil B 75 přenosný AWG,
- elektrocentrála digitální,
- výrobce kouře s bezdrátovým ovladačem,
- kompresor ATMOS Fubag,

- žebřík teleskopický, opěrný,
- pláštěnka JUPITER I,
- vysokotlaký čistič potrubí a kanálů,
- sorpční norná stěna přenosná,
- hydrantový klíč,
- gumové bezpečnostní holínky,
- speciální holínky pro povodně,
- reflexní a výstražná vesta,
- záchranný házečí pytlík,
- evakuační trojúhelník.

Nářadí

- trhací hák NUPLA s hrotem,
- vyprošťovací nástroj VRVN,
- sada na nouzové otevírání oken RESCUE,
- hydraulický zvedák pojízdný,
- MAKITA aku šroubovák,
- vyprošťovací nářadí LIKVIDÁTOR,
- sada nářadí PROTECO,
- univerzální klíč KNIPEX,
- lopata s násadou,
- rycí vidle,
- hrabě FISKARS,
- sekera FISKARS,
- hasičská sekera HELKO – FIREMANS,
- hasičský univerzální klíč,
- dřevorubecký plastový klín,
- páčidlo s rozštěpem.

Čerpadla

- čerpadlo kalové HONDA WT 20,
- čerpadlo PH – 1200 – GCV přenosné plovoucí.

8.1.2 Výbava hasičské zbrojnice pro účely JSDHO

Na budově hasičské zbrojnice je upevněna požární rotační siréna pro svolávání hasičů a pro varování a informování obyvatelstva.

Pracovní oděvy a zásahové oděvy

- pracovní stejnokroj PS II – FR 7,
- pracovní stejnokroj PS II GoodPro,
- pracovní stejnokroj PS II – Jakub,
- pracovní stejnokroj PS II NOMEX komplet,
- kabát zásahový DEVA TIGER PLUS,
- pracovní kalhoty DEVA TIGER PLUS,
- zásahové kalhoty FIREMAN TIGER,
- komplet zásahový třívrstvý FIREREX,
- kukla zásahová NOMEX,
- kukla ke svářečce,
- zimní čepice,
- polokošile s límečkem.

Přilby

- přilba DRAGER HPS 7 000 signální žlutá barva,
- přilba DRAGER HPS 3 500,
- přilba MSA GALLET F1,
- přilba F1 SF,
- přilba Peltor lesnický komplet.

Obuv

- zásahová obuv HAIX FIRE Flash GAMMA,
- obuv HAIX FIRE Flash Pro B-ZBO-10,
- obuv HAIX FIRE Eagle,
- obuv HAIX FIRE HERO 2,
- zásahová obuv S93382 DEMON IIGTX,
- zásahová obuv JOLLY FIREGUARD.

Rukavice

- zásahové rukavice CRYSTAL,
- zásahové rukavice KARLA.

Ostatní

- vysoušeč obuvi,
- vysoušeč obleků,
- tlakový čistič,
- svářečka,
- svěrák,
- vozík dílenský RACING,
- přepravní manipulační vozík,
- vrtačka příklepová MAKITA,
- záložní zdroj CyberPower,
- sada pilníků a kladívko.

Požární stříkačky

- hasičská stříkačka DS 4,
- stříkačka PH-ALFA2 s mechanickou vývěvou,
- požární stříkačka PS 12 – je přenosná motorová stříkačka určená k čerpání vody a je uzpůsobena k přenášení dvěma až čtyřmi osobami. Používá se i pro požární sport. Stříkačku není vhodné skladovat v uzavřených nevětratelných prostorách z důvodu vytvoření výfukových a benzinových spalin. Na místo zásahu je dopravována v požárním automobilu nebo v přívěsném vozíku. Požární stříkačce se jinak nazývá čerpací agregát, který je složen z čerpadla a motoru. Startování motoru je prováděno elektrickým startérem nebo otočením klíčku. U starších typů PS 12, které nemají akumulátor, je startování ručně pomocí kliky. Přístrojová deska obsahuje manometr, teploměr chladicí směsi v motoru, teploměr mazacího oleje, přepínač k osvětlení přístrojové desky, spínač zapalování, kontrolku dobíjení akumulátoru, startovací tlačítko a pojistky. Čerpadlo je opatřeno dvěma výtlačnými hrdly s pevnými spojkami B 75 mm a na sání jedním sacím hrdlem s pevnou spojkou 110 mm se šroubením. Stříkačka má vysouvací světlomet, který se využívá na zásahy v noci nebo na nočních soutěžích.

Obrázek 34 PS 12 [20]

V roce 2023 dostala Jednotka sboru dobrovolných hasičů investiční dotaci z Fondu Zlínského kraje ve výši 500 000 korun, na realizaci a pořízení terénního automobilu. Jedná se o typ automobilu Ford Ranger. Aby jednotka mohla terénní automobil vybavit základní výbavou pro hasiče a použití k výjezdu, uvolnila obec ze svého rozpočtu, na základě odsouhlasení zastupitelstvem obce 600 000 korun. Upravení vozu pro výjezdy hasičů bude provedeno dle vyhlášky č. 35/2007 Sb., o technických podmínkách požární ochrany.

Tato kapitola přináší podrobnější pohled a popis na Jednotku sboru dobrovolných hasičů obce Bílovice, jejich organizační strukturu a povinnosti členů. Je zde vypsána veškerá technická výbava Hasičské zbrojnice a Cisternové automobilové stříkačky, která má své stálé místo uvnitř garáže na zbrojnici.

9 ÚROVEŇ PŘIPRAVENOSTI OBCE NA MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI

Stav přípravy orgánů obce na mimořádné události podle ustanovení zákona č. 240/2000 sb., o krizovém řízení:

- Starosta obce má zpracovanou krizovou kartu obce a povodňový plán obce.
- Starosta obce má zřízenou povodňovou komisi, která se skládá z následujících členů:
Fusek Petr – starosta obce, předseda povodňové komise
Ing. Adam Skovajsa – místostarosta obce/krizové řízení obce, člen komise
Luboš Dohnal – referent stavebního úřadu, člen komise
Roman Kedruš – velitel JSDH obce, člen komise
- Starosta obce může při přípravě na krizové situace a mimořádné události zřídit krizový štáb obce jako svůj poradní a pracovní orgán. Krizový štáb obce Bílovice se skládá z členů povodňové komise, členů dobrovolných hasičů obce, zastupitelstva obce, technické skupiny obce a administrativních pracovníků z řad obecního úřadu.
- Pracovnice obecního úřadu mají možnost informovat občany obce o hrozícím nebezpečí pomocí místního rozhlasu, webových a facebookových stránek.
- Pro evakuaci osob má obec v krizové kartě stanoveny objekty pro příjem evakuovaných osob pro nouzové ubytování. Jsou jimi:
Základní škola a Mateřská škola Bílovice s kapacitou 300 osob,
Kulturní dům Včelary s kapacitou 200 osob,
dům ČSCH Bílovice s kapacitou 50 osob,
Římskokatolická farnost Bílovice s kapacitou 30 osob,
Obecní knihovna s kapacitou 20 osob.
- Obec má prostředky pro nouzový chod obecního úřadu.
- Na žádost ORP může obec poskytnout požadované informace z evidence obyvatel.
- Obec má v krizové kartě důležitá telefonní čísla tísňového volání, ale i čísla krizového štábu ORP Uherské Hradiště. Nemá zde však uveden krizový plán obce ani ORP.
- Obec má v rozpočtu položky potřebné na provedení krizových opatření.
- Obec nemá obecní policii, takže se na zajištění veřejného pořádku může podílet jen omezeně.
- Obec nemá dostatečně informované obyvatelstvo v oblasti požární ochrany a ochrany obyvatelstva.

Tabulka 2 připravenost obce na MU

Č.	Připravenost obce Bílovice na mimořádné události	ANO	NE
1.	Má obec vypracovaný povodňový plán?	X	
2.	Má obec zřízenou povodňovou komisi?	X	
3.	Má obec zřízený krizový štáb?	X	
4.	Má obec možnost varovat a informovat osoby nacházející se na území obce o mimořádné události?	X	
5.	Je ověřeno, zda občané rozumí signálům sirén?		X
6.	Je obec vlastníkem všech budov určených pro evakuaci?		X
7.	Jsou místa pro evakuaci dostatečně vybavena?		X
8.	Provádí obec přípravy obyvatelstva na mimořádné události?		X
9.	Má obec aktualizovaný požární řád?		X
10.	Má obec vyhotoven krizový plán?		X

Metoda Check list je jednoduchá technika, která využívá seznam položek – kontrolní seznam kroků a úkolů, podle kterých se ověřuje správnost a úplnost postupu. Metoda se využívá v oblasti kvality, bezpečnosti a rizik. Kontrolní seznam je nejjednodušší metoda a vychází přímo z praxe. [28]

V tabulce č. 2 najdeme kontrolu připravenosti obce na mimořádné události. Obec má vypracovaný povodňový plán, zřízenou povodňovou komisi i krizový štáb. Tyhle dokumenty můžeme najít na webových stránkách obce Bílovice.

Obec má možnost varovat a informovat občany o mimořádné události pomocí místního rozhlasu a webových nebo facebookových stránek, a však místní rozhlas v některých částech obce není dostatečně slyšet.

S přípravou obyvatelstva na mimořádné události souvisí i to, zda občané rozumí signálům sirén. V tomhle směru v obci není zajištěna žádná příprava obyvatelstva na mimořádné události.

V rámci evakuace obec není vlastníkem budovy domu ČSCH Bílovice s kapacitou 50 osob a Římskokatolické farnosti Bílovice s kapacitou 30 osob. Pro nouzové ubytování tyto budovy může obec využít na základě poskytnuté dohody. Obec nemá

zpracovaný krizový plán obce, tudíž se občané Bílovic z internetových stránek nemohou dozvědět, co a jak dělat v případě nastalé mimořádné události. Bílovice mají požární řád naposled aktualizovaný v roce 2015. Nyní již spousta informací není platných. Například členové JSDH a jejich telefonní čísla.

V deváté kapitole najdeme nynější stav připravenosti obce na mimořádné události. Jsou zde vypsáni členové povodňové komise, a také uvedena evakuační střediska, do kterých by se v případě nastalé mimořádné události obyvatelstvo muselo přesunout. V tabulce číslo 2 je zaznačeno, co vše obec má a co naopak nemá v rámci připravenosti na mimořádné události.

10 SWOT ANALÝZA

SWOT analýza mapuje připravenost obce na případnou živelní pohromu. SWOT analýza vyjmenuje silné a slabé stránky obce a dále hrozby a příležitosti, jak předejít živelní pohromě či zmírnit její dopady.

Tabulka 3 SWOT Analýza

silné stránky	váha	hodnocení	výsledek
povodňový plán obce	0,2	3	0,6
akceschopnost jednotky PO	0,3	4	1,2
vedení obce a její povodňová komise	0,1	3	0,3
technika JSDH	0,1	2	0,2
zkušenosti s živelnými pohromami	0,1	2	0,2
pravidelné školení JSDH	0,2	3	0,6
součet	1		3,1
slabé stránky	váha	hodnocení	výsledek
nouzové ubytování s nízkým počtem obyvatelstva	0,5	-3	-1,5
není zpracovaný krizový plán	0,2	-3	-0,6
nedostatečná hlasitost místního rozhlasu	0,2	-2	-0,4
nedostatečná informovanost obyvatelstva na MU	0,1	-2	-0,2
součet	1		-2,7
příležitosti	váha	hodnocení	výsledek
úprava místního rozhlasu i sirén	0,3	5	1,5
zpracování krizového plánu	0,2	4	0,8
zlepšení informovanosti obyvatel	0,2	3	0,6
zlepšení varování obyvatelstva	0,2	3	0,6
modernizace výbavy JPO	0,1	2	0,2
součet	1		3,7
hrozby	váha	hodnocení	výsledek
nedostatek financí	0,1	-3	-0,3
apatie vedení obce	0,1	-3	-0,3
selhání akceschopnosti JPO	0,3	-5	-1,5
požár na území větší části obce	0,3	-5	-1,5
bleskové povodně, zaplavení obce	0,2	-4	-0,8
součet	1		-4,4

Tabulka 4 konečná SWOT analýza

silné a slabé stránky	0,4
příležitosti a hrozby	-0,7
celkem	-0,3

Ze SWOT analýzy tedy vyplývá, že mezi silné stránky patří především zkušenosti se zvládnutím pohrom, které již v minulosti obec zasáhly. Dále také přijatá opatření, proti vzniku další živelní pohromy jako jsou například vypracovaný povodňový plán obce, akceschopnost jednotky PO obce, pravidelné školení a připravená technika JSDH. Naopak mezi slabé stránky patří hlavně nouzové ubytování pro obyvatelstvo, kdy obec nemá kapacitu, aby ubytovala všechny nebo alespoň polovinu občanů. Obec nemá zpracovaný krizový plán, který by mohl sloužit jako příručka pro starostu obce a občany Bílovic v případě MU. Jako hrozbu vidím selhání akceschopnosti jednotky PO a přívalové deště neboli bleskové povodně, se kterými nelze dopředu počítat. Hrozba také nastane v době, kdy obecní rozpočet nebude mít dostatek financí na zajištění akceschopnosti jednotky SDH a jejich techniky, tak i na akceschopnost technické skupiny obce, která je při mimořádných událostech také velmi důležitá a velmi nápomocná.

SWOT analýzu jsem vypočítala následovně; součet vah v tabulce musí být vždy roven nule, a záleží na tom, co má pro danou oblast nejvyšší hodnotu. Hodnocení u silných stránek a příležitostí má vždy kladnou stupnici od 1-5, stupnice 1 značí nejnižší hodnotu, a stupnice 5 značí nejvyšší hodnotu. Naopak hodnocení u slabých stránek a hrozeb je stupnice záporná, a to od -1 do -5. Váhu a hodnocení v daném řádku a v dané oblasti vynásobíme, poté sečteme vynásobené hodnoty a sečteme zvlášť slabé a silné stránky a zvlášť příležitosti a hrozby.

V této kapitole je vytvořena tabulka, neboli SWOT analýza, která posoudila a vyhodnotila jednotlivé body potřebné k dosažení výsledku. Z výsledku analýzy jsou zde zjištěny slabé a silné stránky obce a JPO obce, příležitosti, kterými je dobré se do budoucna zabývat, a hrozby, které mohou nastat.

11 NÁVRH OPATŘENÍ

Při zpracování mé diplomové práce, rozhovoru se starostou obce Bílovice a velitelem JSDH obce Bílovice jsem zjistila, že obec i jednotka požární ochrany, která se zde nachází jsou dobře připraveni na mimořádné události, které by mohly vzniknout. Avšak jelikož jsem i pár nedostatků objevila, chtěla bych je napravit, aby situace v obci byla ještě lepší. Jako první by bylo potřeba zpracovat na informovanosti občanů, aby věděli, jak postupovat při vzniku MU. Pro zlepšení bych navrhla starostovi obce, aby po konzultaci s velitelem jednotky SDH uspořádal veřejnou besídku v místní knihovně na dané téma. Další z možností by bylo zařídit přednášky pro děti ve škole. Témata mohou být různorodá, příkladem je požár v přírodě, kdy dojde k rozšíření ohně mimo ohniště, kde a jak bezpečně oheň rozdělat a celkově jak požárům předcházet. Jedním z možných způsobů, jak také dostat informace blíže k občanům, jsou informativní letáčky, které by obsahovaly stručný návod, jak zvládat mimořádné události. Ty by mohly být umístěny na strategicky dostupných místech, kupříkladu v místním obchodu, na OÚ, na úřední desce nebo na obecních a školních nástěnkách, v prostorách čekárny u lékaře nebo na poště. Co se týče webových stránek obce, kde můžeme na hlavní stránce nalézt kolonku s názvem „bezpečnost v obci“, je dle mého názoru spousta nedokonalostí. Není zde aktuální povodňový plán a také chybí krizový plán. Zde by bylo dobré zpracovat dokumentaci pro mimořádné události, které by obsahovaly prevenci proti jejich vzniku a jak postupovat v případě, že již nastaly. Přidala bych také informaci, na koho se občané mohou obrátit, pokud takovou mimořádnou událost chtějí nahlásit. Kontakty sice jsou v krizové kartě, ale opět nejsou aktuální. Neměl by chybět ani návod na efektivní evakuaci a připravenost na ni. Návod, jak správně zabalit evakuační zavazadlo, případně seznam míst, kam se mají občané bezpečně přesunout. Předpokladem je znalost občanů telefonních čísel tísňového volání, ale i tak by měla být na webových stránkách obce uvedena, jelikož může nastat stresová situace, kdy i tyto základní informace mohou být zapomenuty. Na obecních i hasičských webových stránkách bych uvedla informace, kdy a za jakých podmínek mohou lidé pálit biologický odpad (např. větve, listí a shrabaná suchá tráva), avšak s doporučením toto pálení neprodleně oznámit. Z hlediska časové náročnosti zprostředkovávat tyto informace občanům, by bylo dobré přijmout obecního zaměstnance, tzv. referenta ochrany obyvatelstva a krizového řízení, který tuto činnost bude zastávat. Další z nedostatků je chybějící obecní policie, která by měla za úkol zastávat veřejný pořádek. Jelikož v obci vede nejzatíženější komunikace druhé třídy II/497 z Uherského Hradiště směr Zlín a jsou zde úseky častých dopravních nehod by obecní policie dohlížela na dodržování předpisů a

bezpečný přechod občanů přes přechody. Dalším jejich úkolem by byl dohled nad celým územím obce, aby nedocházelo k vandalismu a krádeži. Bohužel v současné době je zabezpečení obecní policie z finančního hlediska neúnosné, ale v budoucnu se snad dostatek financí najde. Obec také nemá dostatek financí, aby zajistila alespoň kamerové systémy pro tyto případy. Do budoucna určitě důležitá věc k řešení.

V obci Bílovice vede nejzatiženější komunikace druhé třídy II/497 z Uherského Hradiště směr Zlín. Jsou zde úseky, kde dochází často k vážným dopravním nehodám. Velkou nevýhodou je, že JSDH obce nemá k dispozici vybavení na vyprošťování u dopravních nehod. Účastníci dopravních nehod v obci a okolí musí čekat příjezdu HZS ze stanice Uherské Hradiště. Podle doby výjezdu jednotek si trůfám říct, že by JSDH obce Bílovice byla na místě dopravní nehody dříve než HZS. Dobrá zpráva je, že i tohle je v řešení a v roce 2024 by jednotka měla dostat dotaci na nový zásahový automobil, který již bude mít veškerou výbavu na dopravní nehody. Již teď je výhodou, že jednotka disponuje defibrilátorem AED a na vyžádání ZZS nebo KOPIS vyjíždí na pomoc.

Poslední kapitolu diplomové práce jsem věnovala možným návrhům a opatřením užitečných pro občany Bílovic. Věřím, že orgány obce v čele s panem starostou budou proto, aby se naše obec v budoucnu více věnovala problematice ochrany obyvatelstva v obci. Ráda bych závěrem této kapitoly upozornila, že vzdělávání v oblasti ochrany obyvatelstva je zvláště důležité. Z vlastní zkušenosti vím, že začít s výchovou a vzděláváním v této oblasti je za potřebí již od ranného věku. Vychovávám děti v požárnickém kroužku, avšak dle mého názoru by měla být daná výchova i předmětem na základních školách.

Závěr praktické části práce

Na začátku práce je uvedena charakteristika obce Bílovice. Praktická část dále poukazuje na mimořádné události, zejména požáry, povodně a vichřice, které obec zasáhly v minulých letech. Následující kapitola přinesla detailnější pohled na Jednotku sboru dobrovolných hasičů obce. Údaje o technické vybavenosti jednotky mi byly poskytnuty na obecním úřadě v Bílovicích. Další kapitola je zaměřena na připravenost obce na mimořádné události, která byla zhodnocena dle tabulky číslo dva, pomocí analýzy Check-list. Následně jsem vytvořila SWOT analýzu, dle které byly zjištěny silné a slabé stránky obce a JPO obce, příležitosti a hrozby, kterými je třeba se zabývat a jež nás mohou ohrozit. Poslední kapitola je věnována možným návrhům na zlepšení ochrany obyvatelstva v obci. Jedním z primárních návrhů, je navrhnout leták, který by obsahoval rady a pokyny jak zvládat, a co dělat v případě nastalé mimořádné události.

ZÁVĚR

Diplomová práce byla zpracována na téma „Krizová připravenost obce a jednotky požární ochrany obce na mimořádné události“. Jedním ze zásad pro vypracování práce bylo vymezit základní právní rámec dané problematiky. Následně analyzovat současnou připravenost obce a jednotky SDH obce na řešení mimořádných událostí a zabezpečení ochrany obyvatelstva a navrhnout případné změny na zlepšení.

V praktické části jsem analyzovala připravenost obce na mimořádné události. Součástí je charakteristika katastru obce. Nedílnou součástí je také přehled o mimořádných událostí v historii obce. Popsala jsem stávající úroveň připravenosti a zjistila tak nedostatky, které budou potřeba do budoucna vylepšit.

Veškeré informace o jednotce sboru dobrovolných hasičů jsem konzultovala s velitelem JSDH a jeho zástupcem. Spoustu bodů z praktické části mám ze svých vlastních zdrojů, neboť jsem taktéž členkou jednotky sboru dobrovolných hasičů v Bílovicích. Přesné vybavení jednotky mi bylo poskytnuto na obecním úřadě. Dalším podkladem k vypracování praktické části práce bylo jednání se starostou obce. Taktéž jsem čerpala informace z povodňového plánu a krizové karty obce, které jsou veřejně dostupné na webových stránkách obce. Fotografie k daným událostem a technické vybavenosti jsou získány z internetových stránek jednotky SDH obce, nebo jsou mé vlastní.

Došla jsem k závěru, že jedním z problémů v ochraně obyvatelstva je nedostatečná informovanost obyvatel a jejich nedostatečný zájem o tuto oblast. Jak už jsem psala výše, doporučila bych tedy školení a besídky v oblasti ochrany obyvatelstva, včetně první pomoci. Jedním ze způsobů, jak zvýšit zájem by bylo, kdyby se daná problematika zavedla jako předmět nebo kroužek ve škole nebo školce, a pro ostatní občany v rámci besídek nebo exkurzí. Z mého pohledu bych preferovala, aby se v této oblasti lidé vzdělávali již od raného věku, pak by jisté informace brali lidé jako samozřejmost, a hlavně by věděli, jak se v dané situaci zachovat. Další způsob, jak zlepšit informovanost občanů, by bylo zavedení letáků. Letáky by zahrnovaly určité cenné typy a rady, jak zvládat mimořádné události. Letáky by byly veřejně dostupné na předem stanovených místech v obci, krom toho by leták mohl být přílohou k Bílovickému zpravodaji, který vychází každé čtvrtletí. Leták by vždy obsahoval téma, které se v daném ročním období nejvíce řeší a probírá.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] Lesní požáry: Situace v Saském Švýcarsku. *Mitteldeutsche Zeitung* [online]. Sachsen - Anhalt: Mitteldeutsche Zeitung, 2022 [cit. 2023-05-25]. Dostupné z: <https://www.mz.de/leben/reisen/waldbrande-die-situation-in-der-sachsische-schweiz-3415698>
- [2] Požár v Hřensku. *Irozhlás.cz* [online]. Vinohradská, Praha 2: Český rozhlas, 2022 [cit. 2023-05-25]. Dostupné z: https://www.irozhlás.cz/zpravy-domov/pozar-ceske-svycarsko-hrensko_2208031536_mst
- [3] *112: odborný časopis požární ochrany, integrovaného záchranného systému a ochrany obyvatelstva*. Praha: MV - generální ředitelství HZS ČR, 2001-. ISSN 1213-7057.
- [4] Povodně 2002. In: *Arnika.cz* [online]. Praha: Ministerstvo životního prostředí, 2013 [cit. 2023-05-25]. Dostupné z: <https://arnika.org/soubory/dokumenty/voda/vystava-reky-a-povodne/panel%2010.pdf>
- [5] *Katastrofální povodeň v České republice v srpnu 2002*. Praha: Ministerstvo životního prostředí, 2005. ISBN isbn80-7212-350-5.
- [6] *Krizové zákony: Hasičský záchranný sbor ; Požární ochrana : redakční uzávěrka ..* Ostrava: Sagit, 2007-. ÚZ.
- [7] Zákon č. 133/1985 Sb., zákon České národní rady o požární ochraně. *Zakony pro lidi* [online]. Praha: © AION CS, s.r.o. 2010-2023, 2002 [cit. 2023-05-25]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1985-133>
- [8] FIALA, Miloš a Josef VILÁŠEK. *Vybrané kapitoly z ochrany obyvatelstva*. Praha: Karolinum, 2010. ISBN 978-80-246-1856-2.
- [9] *Druhy a příklady mimořádných událostí a zabezpečení ochrany obyvatelstva při hrozbě nebo vzniku mimořádné události* [online]. Zlín, 2012 [cit. 2023-05-25]. Dostupné z: <https://digilib.k.utb.cz/handle/10563/21778>. Bakalářská. Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně.
- [10] *Skladba a obsah operačního plánu „Vichřice a obdobné klimatické jevy“* [online]. Ostrava, 2008 [cit. 2023-05-25]. Dostupné z: <https://dspace.vsb.cz/bitstream/handle/10084/69477/B3908.3908R006.ste485.pdf?sequence=1&isAllowed=y>. Bakalářská. Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava Fakulta bezpečnostního inženýrství. Vedoucí práce Ing. Danuše Kratochvílová.

- [11] HANUŠKA, Zdeněk. *Organizace jednotek požární ochrany*. 2., aktualiz. vyd. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2008. Spektrum (Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství). ISBN 978-80-7385-035-7.
- [12] ADAMEC, Vilém, David ŘEHÁK a Lenka ČERNÁ. *Základy organizace a řízení bezpečnosti v České republice*. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2012. Spektrum (Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství). ISBN 978-80-7385-123-1.
- [13] Vyhláška č. 247/2001 Sb. Vyhláška Ministerstva vnitra o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany. *Zákony pro lidi* [online]. Praha: © AION CS, s.r.o. 2010-2023, 2001 [cit. 2023-05-25]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-247>
- [14] TÍŠŇOVÉ INFORMOVÁNÍ OBYVATELSTVA V ČESKÉ REPUBLICE. *Časopis 112*. Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2010, **10/2020(XIX)**, 32.
- [15] Metodický pokyn odboru ochrany vod Ministerstva životního prostředí k vypouštění odpadních vod do vod podzemních. *Ministerstvo životního prostředí* [online]. Praha 10: 2008–2023 Ministerstvo životního prostředí, 2010 [cit. 2023-05-25]. Dostupné z: https://www.mzp.cz/cz/vypusteni_odpadnich_vod_pokyn
- [16] Informace pro občana aneb Chování při vzniku mimořádných událostí. *Hasičský záchranný sbor České republiky* [online]. Praha 10: Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2015 [cit. 2023-05-25]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/ochrana-pri-vzniku-mimoradnych-udalosti.aspx?q=Y2hudW09NQ%3D%3D>
- [17] Požár v Českém Švýcarsku byl největším v historii České republiky. *Ekolist.cz* [online]. Praha: bezk.ecn.cz, 2022 [cit. 2023-05-25]. Dostupné z: <https://ekolist.cz/cz/zpravodajstvi/zpravy/pozar-v-ceskem-svycarsku-byl-nejvetsim-v-historii-ceske-republiky>
- [18] *Obec Bílovice* [online]. Bílovice: 2023 URBITECH, 2023 [cit. 2023-05-25]. Dostupné z: <https://bilovice.cz/>
- [19] Požár přístřešku pro zpracování dřeva zaměstnal v Bílovicích na Uherskohradištsku dvě jednotky hasičů. In: *Požáry.cz* [online]. 2018 [cit. 2023-05-25]. Dostupné z: <https://www.pozary.cz/clanek/192046-pozar-pristresku-pro-zpracovani-dreva-zamestnal-v-bilovicich-na-uherskohradiistsku-dve-jednotky-hasicu/#2214>

- [20] *SDH Bílovice* [online]. Bílovice: estranky.cz [cit. 2023-05-25]. Dostupné z: <https://sdhbilovice.estranky.cz/>
- [21] Na požár nákladního automobilu v Bílovicích na Uherskohradištsku upozornili protijedoucí řidiči. *Požáry.cz* [online]. Praha: Požáry.cz, 2018 [cit. 2023-05-25]. Dostupné z: <https://www.pozary.cz/clanek/192098-na-pozar-nakladniho-automobilu-v-bilovicich-na-uherskohradistsku-upozornili-protijedouci-ridici/#1949>
- [22] Noční požár v průmyslovém objektu v Bílovicích zaměstnal sedm jednotek hasičů. *Požáry.cz* [online]. Praha: Požáry.cz, 2020 [cit. 2023-05-25]. Dostupné z: <https://www.pozary.cz/clanek/234661-nocni-pozar-v-prumyslovem-objektu-v-bilovicich-zamestnal-sedm-jednotek-hasicu/>
- [23] Čtyři jednotky zasahovaly v Bílovicích na Uherskohradištsku u požáru rodinného domu 03.04.2022 20:57. *Požáry.cz* [online]. Praha: Požáry.cz, 2022 [cit. 2023-05-25]. Dostupné z: <https://www.pozary.cz/clanek/258819-ctyri-jednotky-zasahovaly-v-bilovicich-na-uherskohradistsku-u-pozaru-rodinneho-domu/>
- [24] Sobotní smršť: v Bílovicích létaly střechy. *Denik.cz* [online]. Uherské Hradiště: Vltava Labe Media, 2010 [cit. 2023-05-25]. Dostupné z: https://slovacky.denik.cz/tydenik_slovacko/tydenik-sobotni-smrst-v-bilovicich-20100616.html
- [25] Terminologický slovník pojmů z oblasti krizového řízení, ochrany obyvatelstva, environmentální bezpečnosti a plánování obrany státu. Praha 2016, MVCR.
- [26] *Ochrana obyvatelstva a krizové řízení: skripta*. Praha: Ministerstvo vnitra - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2015. ISBN isbn978-80-86466-62-0.
- [27] KRATOCHVÍLOVÁ D. Ochrana obyvatelstva. SPBI Ostrava, 187 stran, ISBN 978-80-7385-134-7. Ostrava, 2013
- [28] ŠEFČÍK, Vladimír. *Analýza rizik*. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 2009. ISBN 978-80-7318-696-8.
- [29] Činnost jednotek při povodni [online]. Praha, 2017. Metodický list číslo 1.GŘ HZS ČR.
- [30] SMETANA, Marek. *Humanitární pomoc při zvládnutí rozsáhlých mimořádných událostí*. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2013. Spektrum (Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství). ISBN 978-80-7385-138-5.

- [31] *Možnosti ochrany knihovních fondů a preventivní příprava pro případy živelných katastrof* [online]. Praha, 2007 [cit. 2023-05-29]. Dostupné z: <https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/11903/120065077.pdf?sequence=1&isAllowed=y>. Diplomová. Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta.
- [32] Právní předpisy a koncepční materiály. *Hzscr.cz* [online]. Praha: Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2016 [cit. 2023-05-29]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/ochrana-obyvatelstva-pravni-predpisy-a-koncepcni-materialy-pravni-predpisy-a-koncepcni-materialy.aspx>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

ČR	Česká republika.
HZS	Hasičský záchranný sbor.
ČNB	Česká národní banka.
OPIS IZS	Operační a informační středisko integrovaného záchranného systému.
KOPIS	Krajské operační a informační středisko.
IZS	Integrovaný záchranný systém.
SDH	Sbor dobrovolných hasičů.
JSDH	Jednotka sboru dobrovolných hasičů.
MV	Ministerstvo vnitra.
MU	Mimořádná událost.
PO	Požární ochrana.
JPO	Jednotka požární ochrany.
CAS	Cisternová automobilová stříkačka.
DA	Dopravní automobil.
PS	Požární stříkačka.
JSVV	Jednotný systém varování a vyrozumění.
Tzv.	Tak zvaně.
Sb.	Sbírkky.
ČSCH	Český svaz chovatelů.
ORP	Obec s rozšířenou působností.
OÚ	Obecní úřad.
AED	Autonomní externí defibrilátor.
ZZS	Zdravotnická záchranná služba.

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 požárem zasažená oblast [2].....	13
Obrázek 2 základní početní stav jednotek SDH [13].....	28
Obrázek 3 evakuační zavazadlo [zdroj: vlastní]	32
Obrázek 4 letecký pohled na obec [18]	37
Obrázek 5 požár průmyslový objekt [20]	38
Obrázek 6 požár nákladního automobilu [21]	39
Obrázek 7 požár průmyslové haly [20].....	39
Obrázek 8 požár rodinného domu [23]	40
Obrázek 9 požár slámy [20].....	40
Obrázek 10 požár slámy – hašení hasicím přístrojem [20].....	40
Obrázek 11 zavlažování zeleně [20]	41
Obrázek 12 čerpání vody pomocí PS 12 [20]	41
Obrázek 13 přívěsný vozík [20].....	41
Obrázek 14 únik ropných látek [20]	42
Obrázek 15 odstranění spadlých stromů [20]	42
Obrázek 16 odstranění nánosů bláta na komunikaci [20].....	42
Obrázek 17 úklid po bouři [20]	43
Obrázek 18 čerpání vody pomocí plovoucího čerpadla [20]	43
Obrázek 19 zatopené hřiště [20]	44
Obrázek 20 zatopená komunikace ke hřišti [20]	44
Obrázek 21 pytle s pískem u domu [20]	44
Obrázek 22 pád stromu na hřbitově [20]	45
Obrázek 23 sirény v Bílovicích	46
Obrázek 24 slaňování z cvičné věže [vlastní].....	49
Obrázek 25 cvičení s aktivním DP [vlastní]	50
Obrázek 26 CAS 15 MAN TGM [20]	51
Obrázek 27 DA Renault Master [20].....	51
Obrázek 28 nafukovací člun [20].....	52
Obrázek 29 umístění člunu [20].....	52
Obrázek 30 pracovní čtyřkolka [20]	53
Obrázek 31 přívěsný vozík [20].....	53
Obrázek 32 naviják [20]	55

Obrázek 33 termokamera [20]	56
Obrázek 34 PS 12 [20].....	60

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 členové JSDH	47
Tabulka 2 připravenost obce na MU.....	62
Tabulka 3 SWOT Analýza.....	64
Tabulka 4 konečná SWOT analýza	65